

رئبهری پئنجهم – وانهی ههوتهم

نویژ	۱
------	---

رئابهری کۆمهلهکه : نویژ بکهو کۆمهلهکهت وئهم پرۆگرامی راهینانه
تهرخان بکه بو بونیادنانی کلئیسای مهسیح .

بهشداریکردن (۲۰ خولهک) نامهی کۆرنسۆس ی یهکهم	۲
--	---

به نۆره بهشدار ی بکهن و پهراوی تایبتهتی خهلوتهتی رۆحیتان
بخویننهوه ئهوهی فیری بوون له خهلوتهت و تیرامانهکانتان لهو بهشه
دیاریکراوهی کتیبی پیروۆز (۱ کۆرنسۆس ۶ - ۸).

لهبهرکردن (۵ خولهک) یۆحهنا ۱ : ۱۴	۳
-------------------------------------	---

دوو بهدوو پئداچوونهوهی پئنج ئایهتی لهبهرکردنهکه بکهن تایبتهت به
"کهسایهتی مهسیح".

فیرکردن (۸۵ خولهک) جهژنی بهرزبونهوه : ئاههنگیران لهیادی بهرزبونهوهی مهسیح بو ئاسمان	۴
--	---

پیشهکی : جهژنی بهرزبونهوه جهژنیکی مهسیحیه تیایدا ئاههنگ دهگیرین
له یادی بهرزبونهوهی عیسیای مهسیح له زهویهوه بو ئاسمان وه دانیشتنی
پاشای پاشایان لهسهر تهختی پاشایهتی. کتیبی پیروۆز فیرمان دهکات و
زانیاریمان دهواتی له بارهی دانیشتنی عیسا لهسهر تهخت وه کاریگهری

لهسەر ئيمه‌ی باوه‌رداران . هه‌روه‌ها چۆن پيغه‌مبه‌ران پيشبينيان کردوه‌ بۆ به‌رزبونه‌وه‌ی مه‌سيح و دانيشتنی له‌سه‌ر ته‌خت . وه‌ چی‌ رویدا له‌ کاتی به‌رزبونه‌وه‌ی و دانيشتنی له‌سه‌ر ته‌خت ، وه‌ چۆن به‌رزبونه‌وه‌ی بۆ ئاسمان و دانيشتنی له‌سه‌ر ته‌خت کاربگه‌ری هه‌يه له‌سه‌ر هه‌موو که‌سه‌يک .

(أ) پيشبيني‌ه‌كان له‌باره‌ی به‌رزبونه‌وه‌ی عيسای مه‌سيح

زه‌بور ه‌كان له‌ نزیکه‌ی سا‌لی ۱۰۰۰ پ.ز نوسراوه‌ . به‌لام سپياره‌ی ئيشايا له‌ سا‌لی ۷۰۰ پ.ز نوسراوه‌ . عيسا له‌ پيش مر دنیدا و نزیکه‌ی سا‌لی ۳۰ زايینی پيشبيني به‌رزبونه‌وه‌ی خۆی کرد ؛ واته‌ زياتر له‌ ۴۰ رۆژ پيش رودانی .

۱- زه‌بور ۲۴ : ۱- ۱۰ .

داود ئه‌م زه‌بوره‌ی داناو وتیه‌وه‌ کاتی‌ سندوقی په‌يمانیان ده‌گواسته‌وه‌ بۆ شوينه‌ نوپيه‌که‌ی له‌ چادردا له‌ شاری داود (سيیۆن) (۲ ساموئیل ۶). ئه‌و کات سندوقی په‌يمان وه‌ك نشينگه‌ی خودا له‌سه‌ر زه‌وی لنيان ده‌روانی (۱ هه‌وآلی رۆژان ۱۳ : ۶). له‌و بۆنه‌یه‌دا داود سی هه‌زار پياوی هه‌لبژارده‌ی کۆکرده‌وه‌ بۆ ئاماده‌کردنی ئه‌و سندوقه‌ی که‌ فه‌له‌ستينه‌ه‌كان ده‌ستیان به‌سه‌ردا گرتبوو . داودو هه‌موو رۆله‌ه‌کانی ئيسرائيل به‌ هه‌موو هه‌يزيانه‌وه‌ له‌به‌رده‌م خوداوه‌ند ئاهه‌نگيان ده‌گه‌يراو ئاميره‌ه‌کانی مؤزيکیان ده‌ژهنی وه‌ك ده‌ف و سه‌نج و عودو قيساره‌ و ئه‌وانی دیکه‌ . گه‌ل ئاهه‌نگيان ده‌گه‌يراو و گۆرانی رۆحیان ده‌وته‌وه‌ : زه‌وی و هه‌رچی‌ تيايه‌تی و له‌سه‌ريه‌تی بۆ خوداوه‌نده . هه‌ر شه‌ش هه‌نگاو که‌ ده‌چونه‌ پيشه‌وه‌ داود گايه‌ك و گوپره‌که‌يه‌کی دابه‌سته‌ی سه‌رده‌به‌ری . له‌و رۆژه‌دا داود به‌ هه‌مو هه‌يزی خۆيه‌وه‌ سه‌مای ده‌کرد له‌به‌رده‌م خوداوه‌ند . ليره‌دا دانه‌ری زه‌بور پرسيار ده‌کات و ده‌لی : " کئ سه‌رده‌که‌ه‌يته‌ سه‌ر کيوی خوداوه‌ند (سيیۆن)، وه‌ کئ له‌ جيگای پاکو پيرۆزی ئه‌و ده‌ه‌ستت (چادری کۆبونه‌وه‌ ئه‌وه‌ی له‌سه‌ر چيای سيیۆن جيگه‌رکرا پيش دروستکردنی پيرۆزگای خوداوه‌ند له‌سه‌ر چيای مۆريا)؟" به‌ خي‌رايی وه‌لام ده‌داته‌وه‌ : " ئه‌وه‌ی ده‌ست پاک و دل ساف بێت ، ئه‌وه‌ی مه‌يلي شتی پووج نه‌کات و به‌ درۆ سویند نه‌خوات

(واته ئهوهی هیچ خودایهك ناپهرستی جگه له خودای کتیبی پیروژ)، له خوداوهندهوه بهرکهته پی دهگات ، له خودای رزگارکاری بیتاوانکردن " . بهرکهته له کتیبی پیروژدا مهبهست له راستیهکی رۆحی و ههتاھتایی وهك شانشینى خودایی (مهتا ۲۵ : ۳۴)، وه بهئینی رۆحی پیروژ (گهلاتیا ۳ : ۱۴) ، وه ههموو بهرکهتهکی رۆحی وهکو مندالی خوی له خۆیمان دهگریت، وه خۆبهخت کردنی له پیناوماندا ، وه لیخۆشبوون (ئهفەسۆس ۱ : ۳ - ۷) .

بهلام بیتاوانکردن مهبهست له رزگاریه . لهچارچیوهی زهبورى ۲۴ ئهوه کهسانهی ئهم پیناسهیان بهسهردا پهیرهو دهبیت ههمویان به "نهوه" ناودهبرین (پروانه زهبور ۲۴ : ۶) . ئهم نهوهیهش لهو کهسانه پیکهاتوون که داوای خودای کتیبی پیروژ دهکن و باوهشیان به ئامادهگی خوداوهندا کردوه . بهلام زهبورى ۲۴ پیشبینیهکی مهسیاییه لهبارهی بهرزبونهوهی عیسای مهسیح بو ئاسمان ! وه له ژیر روشنایی راگیانندی پهیمانی نوێ کهس ناتوانی جگه له عیسای مهسیح بهرزبیتهوه بو ئاسمان و له ئامادهگی خودای پیروژدا بوهستیت . هیچ کهسێك شایستهی ئهوه نیه . وه هیچ کهسێك دهستپاکو دل ساف نیه (رۆما ۳ : ۹ - ۱۸) . وه کهس ناتوانی بیتاوانی بهدهست بهینی به ههول و کۆششی خوی و له ریگهی ملکهچ بوون به شهریعت (تهورات) یان ههستان به کاری چاکه (گهلاتیه ۳ : ۱۰ - ۱۱ ؛ ئهفەسۆس ۲ : ۸ - ۹) . ههموان گوناھیان کردو له شکوی خودا کهوتن (رۆما ۳ : ۲۳) .

بهلام عیسا ئاماده بوو بو ئهمه . چونکه بی گوناھهو پروتهواوه له خهسلتهکانیدا (عیبرانیهکان ۴ : ۱۵ ؛ ۷ : ۲۶ ، ۲۸) . لهبهرئهوه ئهوه دهیتوانی بهرزبیتهوه بو ئاسمان و له ئامادهگی خودای پیروژدا بوهستی له بری ئیمه . ئایا شایهنی ئهوه نیه باوهردارانی مهسیح ئاههنگ بگێرن له یادی بهرزبونهوهی عیساو دانیشتنی لهلای راستی خودا ؟

۲- زهبور ۶۸ : ۱۶ - ۲۰ ، ۲۴ - ۲۵ ، ۲۸ - ۳۰ .

لهبر نهوهی خودا پاشایه بهسهر چیاکانی ئیسرائیل ، به تایبتهتیش چیای سییون ، نهوه به دوور دهزانری زهپوری ۶۸: ۱۷ ئاماژه به یهکهمجاری ئامادهکردنی سندوق بکات بهرهو سییون . چونکه سندوقی پهیمان دهبرا به هاوهلی سوپای ئیسرائیل له جهنگدا ، ئینجا دهیانگهراندهوه بو شوینی خوی له سییون ، نهو کات نهوهی ئیسرائیل ههمان گورانیاں دهوتهوه (۲ ساموئیل ۱۱: ۱۱ ، بهراوردی بکه به ۱ ساموئیل ۴: ۳- ۹).

داود خودا وینا دهکات بهوهی خودای سهرکهوتوه و له جهنگهوه بهرزدهبیتهوه بهرهو نشینگهی بهرزی (چادری کوبونهوه لهسهر چیای سییون) هاوکات دیلی سهر پشتی گالیسکهکانی ناژمیردرین که به دوایدا دهرون . نهو رهزامهنده به دهستکهوتهکانی له گهله دوراوهکان . جا لیرهدا شیکاریهکی ورد دهبینین له بارهی کهژاوهی سهرکهوتتی خودا : خودا پاشایهوه لهسهر تهختهکهی دادهنیشیت به ههموو سامناکی و پیروزیهکهیهوه . له پیشهوه گورانیبیزان ، دواتر ژهنیارهکان ، ئینجا دهف لیدرهکان . وه لیرهدا داود داوا له خودا دهکات گهلان پهرت و بلاو بکاتهوه نهوانهی حزریان له کوشتنه (بهراوردی بکه به ئیشایا ۲۷: ۱) . وه نهو گهلانه پیناسه دهکات به " درندهی پیچ خواردوی ناو قامیشهلان " ئاماژهیه بو نهسپی دهریا (ئهیوب ۴۰: ۱۵- ۲۴) یان تیمساح (ئهیوب ۴۱: ۱- ۱۱)، نهوانه وینای نهو گهلانه دهکن که گهلی خودایان دهچهوساندهوهو دژایهتیاں دهکرد .

۳- ئیشایا ۹: ۶- ۷ .

نهو مندالهی لهدایک دهبی لهسهر زهوی به "خودای توانادار" ناودهبریت و خاوهنی ههمان سروشتی خوداییه ، نهوهی خودا هیهتی "باوکی جاویدانی" . ههروهک چۆن خوداوهند به "خودای بهتوانا" ناودهبریت له ئیشایا ۱۰: ۲۰- ۲۲ ، بهههمان شیوه خوداوهند عیسای مهسیح له ئیشایا ۹: ۶ به "خودای بهتوانا" ناودهبری . وه دواي بهرزبونهوهی بو ئاسمان و دانیشتنی لهسهر تهخت ، ههموو سهرۆکایهتی و بهرپرسیاریتی گهردون

دهكەوتتە ئەستۆی . وە گەشەسەندنی سەرۆكایەتیەكەى بى كۆتاییه له
هەموو جیهاندا . هەر وەها ئاشتى بەرقەراردەكات له نىوان خوداو مرۆف ،
وە له نىوان مرۆفەكان لەگەڵ يەكتر لە رىگەى قوربانیه
كەفارەتمەندانەكەى (رۆما ۵ : ۱ - ۱۱) . وە هەلەستى بە دامەزراندنى
شانشینەكەى و جىگىرى دەكات و دەچەسپىنى بە راستودروستى هەر له
سەرەتای هاتنیهوه بۆ هەتاھەتایە !
۴ - یوحنا ۳ : ۹ - ۱۳ .

هاتنە خوارەوى عيسای مەسیح هەندى کاروبارى ئاسمانى بۆ ئاشکرا
کردین ، هەر وەها بەدوايدا بەزربونەوشى بۆ ئاسمان :

**(أ) عيسای مەسیح تەنها كەسە له مێژوودا كە له ئاسمانەوه
هاتەخوارەوه و پاشان بەرزبۆوه بۆ ئاسمان!**

عيسا دەفەر موى هيج كەسێك له مێژوودا بەرز نەبۆتەوه بۆ ئاسمان تاكو
راستى شتەكانى ئاسمان بزانی . ئەو تەنها كەسە كە نیشتهجیى ئاسمانەو
لێوهى هاتۆتە خوارەوه . ئەو تەنها كەسە كە کاروبارى ئاسمان دەزانی و
بۆمانى ئاشکرا دەكات (یوحنا ۳ : ۹ - ۱۳) . عيسای مەسیح هاتە خوارى
خوارەوى زەوى و بەرزبۆوه بۆ سەر ووى ئاسمانەكان (ئەفەسۆس ۴ : ۹ -
۱۰) . هيج پىغەمبەرێك نەبوه له مێژوودا ياخود بانگەشەى کردبى بۆ
پىغەمبەر ایهتى و له ئاسمانەوه هاتبى و گەر ابيتەوه بۆ ئاسمان ! هەر چەندە
ئەخنوخ و ئيليا بەرزبونەوه بۆ ئاسمان بەلام ئەوان لێوهى نەهاتوونە
خوارەوه . بەهەمان شێوه هەموو پىغەمبەران له هەر شوينىكى جیهاندا
بووبن تا ئیستا مردوون و له نيو گۆرەكانیانن . وە له ئاسمانەوه نەهاتوونە
خوارى و بەرزیش نەبوونەوه بۆ ئاسمان .

عيسای مەسیح تەنها مرۆفە له نىوان مردوان هەستایەوه و تا ئیستا زیندوہ !
ئەو تەنها كەسێكە له ئاسمانەوه هات و گەر ایهوه بۆ ئاسمان ! بەلێ ئەو
تەنها كەسێكە له ئاسمانەوه هاتە خوارەوه و بەرزبۆوه بۆ ئاسمان . ئەم
راستىەش بەلگەیه لەسەر ئەوى عيسای مەسیح مەزنترین پىغەمبەرە له
هەموو زەمەن و سەردەمەكاندا ؛ بەلكو لەوش زۆر زیاتر ! ئەو تەنها

مەزنىن سەرۆك كاهىن و مەزنىن پىغمبەر و مەزنىن پاشا نىيە بەلكو لەگەل ئەوانەشدا خودايە ! ئەو خودايەيە كە سىروشتى مرۆيى وەرگرت بى ئەوهى دەستبەردارى سىروشته خودايەيەكەي بىت . ئەو خودايەيە نەك تەنها لە رىگەي ستونى ھەورو ستونى ئاگرەوہ خودى خۆى دەر دەخست (دەرچون ۳ : ۲ ؛ ۱۳ : ۲۱ ؛ ۱۹ : ۱۸) ، بەلكو ھەروہە خودى خۆى لە كەسايەتى عيساي مەسىحى مېژوووييدا دەر خست (يۆحەنا ۱ : ۱ ، ۱۴ ، ۱۸) .

(أ) عيساي مەسىح ھاتە خوارەوہ لە ئاسمان تاكو شتە ئاسمانىەكان ئاشكرا بكات بۆ مرۆف (يۆحەنا ۳ : ۱۲) .

عيسا لە ئىنجىلى يۆحەنا ۳ : ۱۱ دەفەر مويى خۆى و يەحيياى لەئاو ھەلکىش "كاروبارەكانى ئاسمانيان" دەرانى و شايەتياندا بۆى . بەلام رابەرە ئاينىەكانى جولەكە شايەتيەكەيانى پەسەند نەکرد . عيسا توانى ئەوہ بلى چونكە دلى ئەوانى دەبينى و دەيزانى چى تىدايو چۆن دوودلن لە پەسەندکردنى فېرکردنەكانى (بروانە يۆحەنا ۲ : ۲۵) .

عيسا لە يۆحەنا ۳ : ۱۲ بەوانەي فەر موو : " باسى شتەكانى سەرزەويم کرد بۆتان باوہرتان نەکرد ، ئىتر چۆن باوہر دەكەن ئەگەر باسى شتە ئاسمانىەكانتان بۆ بکەم ؟ "

شتە زەمىنيەكان : عيسا باسى شتە ئاسمانىەكانى کرد بە شيوہى سىروشتى وەك ئەوہى لەسەر زەوى رودەدن . نمونەش لەسەر ئەوہ : ھاتنى مەسىح بۆ ئەوانەي خۆى (يۆحەنا ۱ : ۱۱) ، وە مردن و ھەستانەوہى مەسىح (يۆحەنا ۲ : ۱۹) ، وە راگەياندى ھەوالى موژدەي خۆش بۆ نەتەوہكان لە ھەموو شوينەكانى جىهان (يۆحەنا ۳ : ۱۶ - ۱۷) ، وە لە ئاو ھەلکىشان و باپتىزم بە رۆحى پىرۆز (نوپونەوہ) (يۆحەنا ۱ : ۳۳ ؛ ۳ : ۳ - ۸) . خودا لە پەيمانى كۆندا باسى ھەمان ئەو شتانەي کردبوو : " ئاويكى پاكتان بەسەردا دەپىرژىم و لە ھەموو گلاويەكانتان پاك دەبنەوہو لە ھەموو بتەكانتان پاكتان دەكەمەوہو دلىكى نوپتان پى دەدەم و رۆحىكى نوپ دەخەمە نواتانەوہو دلە بەردەكە لە گوشتتان دەكەمەوہو دلىكى گوشتتان پى

ئەوان دلتەنگ بوون چونكە عيسا پىي وتن بەجىيان دەھىلى . وە ھەستيان بە شەرمەزارى كرد چونكە پىشتەر كىپر كىي يەكتريان دەگرد لەسەر ئەوھى كى مەزنترينە لە نىو ھەموياندا ، ئىنجا سەريان سورما بە ھۆى پىشبينىھەكى عيسا كە يەكتىك لەوان ناپاكي بەرامبەر دەكات ، وە يەكتىكى تر لە قوتابىھەكان نكۆلى لىدەكات ، وە ھەموان وازى لى دەھىنن . وە توشى بارگرژى و گومان بوون لە باوەرەكەيان بەھۆى بىرگردنەھەيان لەوھى عيسا وتى دەر بارەى ناپاكي يەكتىكيان لە بەرامبەر پىدا . لە ھەمان كاتدا عيسايان خۆش دەويست و ھىواى ئەوھەيان دەخواست گۆرانكارى بەسەر شتەكاندا بكرىت . لە راستىدا باوەرى قوتابىھەكان جىي گومان بوو . لەبەر ئەوھە عيسا ھانىدان و پىي وتن بەردەوام بن لە باوەريان بە خوداى باوك و بە ئەو .

عيسا لە گەفتوگۆكەى لەگەل قوتابىھەكاندا وتى ، ئەو دەروات تاكو شوين ئامادە بكات بۆ قوتابىھەكانى لە مالى خوداى باوك . وە "مالى خودا" ئاسمانە پىش ھاتنەوھى دوھمى مەسىح (زەبور ۳۳ : ۱۳ - ۱۴ ؛ ئىشاي ۶۳ : ۱۵) . وە ھەر وھە زەھى نوپىھە دوای ھاتنەوھى دوھمى عيساى مەسىح (ئىشاي ۶۵ : ۱۶ - ۱۷ ؛ بىنين ۲۱ : ۱ - ۳) . وە وشەى "شوین" لىردا ئامازەھى بۆ چارەنوسى ھەتاهەتايى و پىگەو شوينى نىشتەجىيونى باوەرداران . لە رىگەى مردنى عيساى مەسىحەو ئىدى قوتابىھەكان دەتوانن لەگەل پىدا بۆ ھەتاهەتايە بژين . ئەمەش چارەنوسى ھەتاهەتايانە . وە لە رىگەى ھەستانەوھىھە بەلنى دا بە قوتابىھەكانى وە ئامادەى كردن بۆ شوينى ھەتاهەتايان . وە لە رىگەى بەرزبونەوھىھە بۆ ئاسمان ئەو شوينەى ئامادە كرد بۆ قوتابىھەكانى . ئىنجا عيسا فەرموى ئەو بۆ جارى دوھم دەگەرىتەوھو ئەوانىش دەبات تاكو لەگەل خۆيدا بن . عيسا ئەو كات بە پلەى يەكەم بىرى لە مردنى جەستەى باوەرداران نەدەگردەوھە ، بەلكو بىرى لە ھاتنەوھى دوھمى دەگردەوھە . كاتى ھاتنەوھى دوھمى پىشوازى دەكات لە باوەرداران ، ئىنجا دەستلەملانى يەكتەر دەبن و دلخۆش دەبن بە ئامادەبونيان لەگەل پىدا ! ئەمەھى ئەو ھۆكارەى كە قوتابىھەكانى بەجىھىشت و بەرزبۆوھە بۆ ئاسمان ئەمەش ھەوآلىكى خراب نىھە ، بەلكو بەرەكەتە بۆ ژيانيان (بىروانە ۱۶ : ۷) !

وه دهكرى ئەم بەشەى كتیب پەیرهو بكریت لەسەر مردنى جهستهى باوەردار چونكه هەروەها رۆحى مایهى پیشوازیه له ئاسمان (فیلیپی ۱ : ۲۱-۲۳). ئەم هیوای زیندوو و بزوینەر و هاندەری باوەردارانە بۆ بەردەوامى باوەریان بە عیساى مەسیح !

۶- یۆحەنا ۱۶ : ۷ .

عیسا باسى رۆیشتنەكەى كرد (واته : بەرزبونەوى بۆ ئاسمان) كه بەسوده بۆ قوتابیهكانى ، چونكه هەر لەوكاتەدا رۆحى پیرۆز وەردەگرن . عیسا پیشتر هەوالى پێدابوون بۆ ئەوان باشتره كه بروات تاكو شوینیان بۆ ئاماده بكات (یۆحەنا ۱۴ : ۲ ، ۲۸). هەروەها توانایان دەداتى بۆ ئەنجامدانى كارى مەزن (یۆحەنا ۱۴ : ۱۲)، وه تیگەیشتنیان له پەیهەندى نیوان خودای باوك و خودای كور (یۆحەنا ۱۴ : ۲۰). وه هەروەها پێى وتن ئەو زۆر لێیان نزیك دەبیت لههەموو كاتەكانى تر زیاتر چونكه نەك تەنها لهگەڵیاندا دەبێ بەلكو لەرێگەى رۆحیهوه لەناویاندا دەبیت (یۆحەنا ۱۴ : ۱۶ ، ۱۷ ، ۲۸) ! لەبەرئەوه دیارنەمانى عیسا لەبەرچاوى قوتابیهكان كارسات نەبوو بەلكو ناوازیهكى مەزن و سەرکەوتنىكى مەزن بوو !

بەلام پیش رودانى ئەمه ، دەبوو عیسا بمریت لەسەر خاچ و لەنیو مردوان هەستتیهوه تاكو مافى رزگارى بدات به گەلهكەى. چونكه بەبێ مافى رزگار بونیان ، هیچ شتێك ناتوانى رزگار یان بكات ! لەبەرئەوه دەبوو عیسا بمرى لەسەر خاچ و لەنیو مردوان هەستتیهوه . وه دواى بەرزبونەوى بۆ ئاسمان و هانتى رۆحى پیرۆز ، عیسا مافى رزگاریهكەى پەیرهو دەكات لەسەر ژیان و دلى باوەرداران له رێگەى رۆحى پیرۆزهوه !

بەم شیوهیه ، ئەگەر عیسا قوتابیهكانى بەجینههێشتایه به سروشته ببنراو و سنورداره مروییهكەى ، نەیدهوانى بگەریتهوه بۆلایان به سروشته خوداییه نەببنراو و بئى سنورهكەى له روخسارى رۆحى پیرۆزدا . چونكه عیسا هات بۆ زهوى به سروشتى مرۆفانهى ببنراو تاكو خودای نەببنراو ئاشكرا بكات بۆیان و كەفارهتى گوناھەكانیان بكات . ئینجا دەگەریتهوه بۆ

زهوى به سروشته خوداييه نهبينراوهكهى تاكو كارى رزگارى جيبهجى
بكات ئهوى دهستى پيكرى و تهواوى كرد له ژيانى باوهرداراندا له هموو
جيهاندا و به دريژايى ميژوو (بروانه رووما ۸ ؛ گهلاتيه ۴ : ۴ - ۷)!

بهم شيويه ، هماهنگى تهواو ههيه له نيوان خودايى باوك و خودايى كور
و روحي پيروژ لهم كارى رزگاريهدا . خودايى باوك روحي نارد (يوحننا ۱۵ : ۲۶ ؛ ۱۶ :
۱۴) ، وه خودايى كور روحي پيروژى نارد (يوحننا ۱۵ : ۲۶ ؛ ۱۶ :
۷) ، وه روحي پيروژ دهروات ! وه روحي پيروژ كاريگهريهكى له
رادهبهدهرى ههيه لهسهر جيهان (يوحننا ۱۶ : ۸ - ۱۱) وه لهسهر كلئيسا ()
ئهفسوس ۲ : ۲۲).

۷- يوحننا ۲۰ : ۱۷ .

مهريهيمى مهجدهلى بوه يهكهم شايهت لهسهر ههستانهوى مهسيح و
بهزر بونهوى . ههريههه عيسا ژنهكانى ديكهشى راسپارد كه ههوال
بدن به قوتابيهكان لهوى رويداوه و له جهليل پتيان دهگات (مهتا ۲۸ : ۷)
، بهلام ههروهها مهريهيمى مهجدهلى راسپارد كه ههوال بدات به
قوتابيهكان لهبارهى ئهوى روداوه مهزنهوى ميژووى رزگارى ئهوى
لهسهر و بهندى رودانيدا بوو ، به ديارى كر اوئيش بهزر بونهوى عيسا بو
ئاسمان !

عيسا پيشبيني كرد كه دهروات بو لايى باوكى ئاسمانى . بهم هوويه ئيدى
قوتابيهكان ناتوانن لهگهليدا بن وهكو جاران . پيش مردنى عيسا مهريهيمى
مهجدهلى هموو روژيك ئاماده بوو لهگهلى عيسا و قوتابيهكانى و ژيانىكى
هاوبهشى خوشى لهگهلى بهسهر دهبرد . وه دواى ههستانهوى له نيو
مردوان ، مهريهيم پيى وابوو دهتوانى بهردهوام بيت لهو ژيانه هاوبهشه
لهگهليدا بهههمان شيويه جاران . لهبهر ئهوه كهوته سهر پييهكانى وهك
گوزارشنيك له كرنوش بردن بوى ؛ ئهوهبوو دواتر ژنهكانى ديكه ههمان
شتيان كرد (مهتا ۲۸ : ۹) . وه عيسا نارازى نهبوو لهوى دهستى ليبدن .
دواتر دهبينين عيسا بانگى توماس دهكات بو ئهوى دهستى لى بدات ()
يوحننا ۲۰ : ۲۷) . بهلام عيسا پيى فهرموو كه نابيت بهو شيويه بهردهوام

پهيوهست بن پيوه و هك نهو و ابوو پيى بلى دهيوئى دوباره ريگرى
 بكات له روښتنى . ئيدى ماوهى پيكهوه بوونى عيساي بينراو لهگهډ
 قوتابيهكانى كوډايي پيهات . عيسا دهر كهوت بو يهكښك له قوتابيهكان دواتر
 بو يهكيكى تريان . لهبر نهو بوو ههوايان بداتى لهوهى بوهستن له
 ههولكهانيان بو گلدانهوهى لاي خوډيان . چونكه نهو بريارى دابوو
 بهرزبنتهوه بو لاي باوكى له ئاسمان . وه نهو پهيوهنديهي روژانه ههبوو
 له نيوان عيساو شوښكهوتهكانى لهسهر زهوى وهك خوډى نامينيتهوه .
 پاشان له برى تيكهډ بونيان لهگهډ عيسا لهيهك شوښي سهر زهوى ، له
 ريگهى روډى پيروزهوه له ههموو شوښيكي سهر زهوى تيكهډى دهبن
 (بهراوردى بكه به به روډما ۸ : ۹ - ۱۰ ؛ ۲ كورنسسوس ۳ : ۱۶ - ۱۸ ؛
 يوحننا ۱۶ : ۱۳ - ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۸) ! چونكه له ريگهى روډى پيروزهوه ،
 چيژ له ژيانىكى هاوبهش دهبنن لهگهډ عيسادا كه بهردهوامهو چپراني نيه
 ! وه نهو ژيانى هاوبهشي قوډترو بهها تره لهبر نهو هى ژيانى هاوبهشي
 خوداي ههستاويه له ئاسمان لهگهډ كلښاكهى لهسهر زهوى !

لهلايهكى ديكهوه ، عيسا جياوازي نيوان خوډى و قوتابيهكانى پشتر است
 كردهوه . كاتى عيسا فهرموى : " باوكم و باوكيان " وه " خودام و
 خودايان " به ئاشكرا نهو دوو پهيوهنديهي رونهكردهوه : چونكه عيسا به
 سروشتى خوډى كورى خودايه (يوحننا ۱ : ۱ ، ۱۸ ؛ ۱۰ : ۳۰ - ۳۳)
 هاوكات باوهرداران مندالى خودان به لهخوگرتهوه (يوحننا ۱ : ۱۲ - ۱۳ ؛
 نهفسسوس ۱ : ۴ - ۵) . لهگهډ نهمشدا عيسا جهختى دهكردهوه لهسهر
 ژيانىكى هاوبهشى توكمهه پتهو لهگهډياندا . نهمش به واتاي روډى نهوه
 دهگهډهنى كه خودا نهوهى باوكى عيسايه ههروهها باوكى قوتابيهكانيشه !
 ئيدى عيسا بهرزبووه بوډلاى نهو خودايهه بوډلاى نهو باوكه .

(ب) روداوهكانى دهوروبهري بهرزبوننهوهى عيساي مهسيح

۱ - كردارى نيردراوان دهروانيته بهرزبوننهوهى عيساي مهسيح له
روانگهيهكى زهمينهيهوه .

کردار ۱ : ۳ - ۱۱؛ لوقا ۲۴ : ۵۰ - ۵۳ بخوینهوه .

دوای ههستانهوهی له نیو مردوان ماوهی چل رۆژ
عیسا دهرکهوت بۆ قوتابیهکانی و باوهردارانی تر . جاریکیان عیسا لهگهڵ
قوتابیهکانیدا خواردنی خوارد له ئورشالیم . وه پئی وتن : " ئورشالیم
بهجی مههینن ، بهلکو چاوهرپی بهلینهکهی باوک بکهن که له منهوه
بیستتان " ههروهها بهلینی پیدان به رۆحی پیروژ باپتیز بکرین به
زووترین کات . بهم شیوهیه ئهوان هیزیان دهستکهوت تاکو بتوانن بینه
شایهت بۆ مهسیح له نیوان جولهکهو سامیری و نهتهوهکاندا .

لهگهڵ ئهوهی پیروزی کردن به بهرچاویانهوه بهرزبووه بۆ ئاسمان و به
جی هیشتن . قوتابیهکان چاویان به دوایهوه بوو تا ههورهکه لهبهرچاویانی
دورخستهوهو شاردیوه . له پریکدا دو پیاو به جل و بهرگی سپیهوه
دهرکهوتن و پیمان وتن : " جهلییهکان ، بۆچی راوهستاون سهیری ئاسمان
دهکهن ؟ ئهم عیسیایه ، که له نیوانتان دا بۆ ئاسمان بهرزکرایهوه ، چون
بینیتان دهچووه ئاسمان ، ئاواش دیتهوه " ! بهم شیوهیه جهستهی عیسیای
شکوډار ههر جهستهی مروڤانه بوو وه پیکهاتبوو له گوشت و نیسقان ،
ئهو خواردنی خوارد (بروانه لوقا ۲۴ : ۳۹ - ۴۳) . کتیبی پیروژ فیلمان
دهکات که عیسا " بۆلای خوداو تهختی شاهانهی بهرزبووه " (بینین ۱۲ :
۵) ، وه له لای راستی خودا دانیشته (مرقوس ۱۶ : ۱۹ ؛ ئهفسسوس ۱ :
۲۰) ، وه بههمان شیوهی بهرزبونهوهی بۆ ئاسمان جاریکی تر
دهگهریتهوه .

لهو کاتهدا قوتابیهکان کړنوشیان بۆ بردو گهرانهوه بۆ ئورشالیم به
شادیهکی گهورهوه . به دلنیاپیهوه هۆکاری دلخوشیهکهیان ئهو بهلینه بوو
که عیسیای پیدان . ئیدی قوتابیهکان بهردهوام له پهراستگا بوون و ستایشی
خودایان دهکرد (بروانه بینین ۵ : ۱۳) .

۲ - سیارهی بینین به تیروانینیکی ئاسمانیانه دهروانیته بهرزبونهوهی

عیسای مهسیح .

رِیگهی عیسیای مهسیحهوه . وه عیسیای مهسیح ئهم پلانه رزگاری و
تاوانبارکردنه ئاشکرا دهکات و جیبهجیی دهکات .

ئهم پیچراوهیه جیاوازه له ههموو کتیبیکی تری سهر زهوی ! چونکه کتیبی
ئاینی و نائاینی ئهو روداوانه دهنوسنهوه که پیشتر پروایانداوه و باسی
ژیانی چهند کهسایهتیهکی ئاینی و نائاینی دهکهن و وتهو دهستکهوتی ئهو
جهنگهکانیان ئهنجالمیان داوه دهنوسنهوه . بهلام به خویندنهوهی ئهم
پیچراوهیهی ئاسمان ، ئهو روداوانهی تیایدا نوسراون دهستدهکهن به
رودان ! ئهم پیچراوهیه روداوهکانی پیشوو ئاشکرا ناکات ، بهلکو ئهوهی
بهم نزیکانه روو دهکات (بینین ۱ : ۳) ! لهگهل کردنهوهی مؤرکه لهلایهن
عیساوه ، وشه نوسراوهکانی ناو ئهم پیچراوهیه ئاشکرا دهبن و دهست
دهکهن به روودانی پیشبینیهکان له میژووی مرقایهتیدا لهسهر زهوی ! وه "
کردنهوه " ی پیچراوهکهی ئاسمان وینهیهکی عیسیای مهسیحه که بالآ
دهسته بهسهر ههموو روداوهکان و خهلکیدا لهسهر زهوی به دریژایی
میژووی پهیمانی نوئ . ئهوهی خودا کردی له بهدیپهنراوان عیسا به
ئاشکرا کردی ! ههموو ئهوهی خودا کردی کاتی دروستکردنی گهردون
به وشهیهکی دیاریکراو رایگهیاند ئیدی شتهکانی هینایه بوون (بهرچاو و
بهرهست) که له بنهرهتدا پیشتر بونیان نهبوو (پهیداوون ۱ : ۳ ؛ زهبور
۳۳ : ۶ ؛ رۆما ۴ : ۱۷ ؛ عیبرانیهکان ۱۱ : ۳) . کردنهوهی پیچراوهکه
لهلایهن عیساوه سهبارهت به جیبهجییکردنی روداوه میژووییهکانی تایبهت به
رزگاری و حوکمدان ئهوهی له پیچراوهکهدا نوسراون ! لهگهل کردنهوهی
یهکیک له مؤرکهکان لهلایهن عیساوه دهستبهجی ناوهروکی پهیهوست بهو
مؤره جیبهجی دهکریت (بهشی ۶ له سپارهی بینین) .

(ب) پهیامی کردنهوهی مؤرکهکانی پیچراوهکه (بینین ۵ : ۲ - ۴)

به دریژایی میژوو هیچ کهسێک شایهنی کردنهوهی پیچراوهکهو
ئاشکراکردنی ناوهروکهکهی نهبوه هاوکاتیش ئهو شتانهی تیایدا هاتوه
جیبهجی بکریت . تاوهکو پیچراوهکه مؤرکراپی شته بهدیپهنراوهکان و
روداوه میژووییهکانی سهر زهوی به بی گۆرانکاری و هکو خویان دهمیننهوه
! نهگهر پیچراوهکه به مؤرکراوی بمایهتهوه هیچ گۆرانکاریهکی

بەر ھەست لە دۆخی کڵیساکان روینەدەدا . بۆ وینە ئەگەر پیچراو ھەکە بە
مۆرکراوی بمایەتەو ھە کڵیسای ئەفسەسۆس بە مردویی دەمایەو ھە رەنگە
دەستی بگرتایە بە راستی مەسیحەو بەلام لاواز دەبوو لە خۆشەویستی
مەسیح (بینین ۲ : ۱ - ۷) ھەر و ھا ئەگەر پیچراو ھەکە بە مۆرکراوی
بمایەتەو ھە کڵیسای ساردس دەچەوسایەو ھە ئاینەکانی دیکە (بینین ۳ : ۱ -
۶) . ئەگەر پیچراو ھەکە بە مۆرکراوی بمایەتەو ھە کڵیسای لاودکیە رۆدەچوو
لە خۆخەلەتاندن و ھەر ھەشی ئارەزوی دەولەمەندی و سەر و ھت و سامان
و شتی جیھانیان لەسەر دەبوو (بینین ۳ : ۱۴ - ۲۲) .

ئیدی بەم شیو ھە ، تاو ھەکو پیچراو ھەکە بە مۆرکراوی بمایەتەو ھە ، رەنگە
کڵیسا بە تەواوی لەناو نەچوایە بەلام ھەلنەدەستایەو ھە بۆ بەدەستھێنانی
شکۆی کۆتایی ! بەمەش میژوی سەر زەوی بۆ کۆتایی دەمایەو ھە ، و ھە ئەو
مەلانییە ھە کڵیسا دەیکات ھیچ ئەنجامیکی نەدەبوو ! بەھەمان شیو ھە
بەدیھینراوان و روداو ھە میژوویەکان نەدەبزووان بەر ھەو چارەنوسی کۆتاییان
! ئەم راستیە و ھە دەکات ھەموو شتەکانی سەر زەوی ماندوو بن بەتەواوی .
ئەو کات ھیچ جەنگیکی یەکلاکەر ھە نەدەبوو ھە ھیچ سەرکەوتنیکی
دانییابیش نەدەبوو ! ھەموو چاکسازیە نووییەکان رۆبەر و ی گەندەلی و
کاولکاری و ھەولی پەخستن دەبوو ! و ھە لە دوا ھە رابونیک ،
تەمبەلی و سستی بآلی دەکیشا بەسەر یاندا . و ھە کڵیسا ماو ھەکانی میژوی بە
شیو ھە جەزرو مەد بەسەر دەبرد (رۆنکردنەو ھە وەرگیر بۆ وشە ھە
جەزرو مەد ئەگەر نامۆ بوو بەلای ھەندیکتانەو ھە ، مەبەست لەو دیار دە
سروشتیە ھە کە لە زەریاو دەریاکاندا رۆو دەدات ئەویش بەرزبونەو ھە نزم
بونەو ھە ریزە ھە ئاو * مەبەستی نوسەر ئەو ھە و ھە کڵیسا ماو ھە ھەکە لە
بەرزیدا دەبوو ماو ھە ھە کیش لە نزمی) . و ھە جیھان و ھە لەناو باز نە ھە کدا
بەسور یتەو ھە ھەمان روداو ھەکانی دوبار ھە چەند بار ھە دەکر دەو ھە . و ھە بآلی
ھە رگیز روداو ھە ناخۆشەکان لەسەر زەوی کۆتاییان پێنایەت .

تاو ھەکو پیچراو ھەکە بە مۆرکراوی بمایەتەو ھە ، شەیتان نەیدەتوانی ھیچ کاتی
سەرکەوتوو بێت ! شەیتان نەتەو ھەکان دەجولێنی تاکو رقیان لە ھەر شتیک
بێت کە پەيوەندی بە عیسا ھەسیح و کڵیساو ھە بێت ، بەلام ناتوانی

سەرکەوتوو بێت لە سەرىنەوهى ناوى عيساى مەسيح ! ھەروەھا شەھىتان و ھاوکارانى ھەمان دۆخى جەزرومەديان تاقى دەکردەوھ . لە ھەموو دۆخەکاندا شەھىتانیش و کلێساش ناتوانن مۆرەکانى پيچراوھە بکەنەوھ . ھەروەھا شەھىتانیش و کلێساش نەياندەتوانى سەرکەوتنى کۆتايى ديارى بکەن ! ئەگەر کلێسا بيبينيايە ئەم مەملانئىھە کۆتايى نابێت ھەستى بە شەھەتى و روخان دەکرد ! ئەگەر کەسئى نەبايە بتوانئى مۆرەکانى پيچراوھە بکاتەوھ ئەوا روداوھەکانى زەوى دەگۆرا بۆ کارەساتئىكى بئى کۆتايى !

بەلام بۆچى ميژوى ئەم جیھانە لە دۆخى پىر لە نەگبەتى و رەشبينيدا ماوہتەوھ ؟ وە بۆچى ئەم مەملانئى و جەنگانە بەردەوامن و بئى کۆتايين ؟ لە راستيدا ناتوانين وەلامى ئەم پرسيارە بەدەينەوھ ، بەلام دەزانين ھەندئى نەھئنى شاراوھ ھەيە لە ژياندا (وتەکان ٢٩ : ٢٩ ؛ ئيشايا ٥٥ : ٨ - ٩) . وەك چۆن دەبينين ميژوى ئەم جیھانە تەنھا بریتى نىھ لە مەملانئى كردن لەسەر دەسەلات ! وە ناکرئى مرۆف بئى ئەگەر خودا خواستى بوايە دەيتوانى شەھىتان لەناو بەرئىت و سنورئىك دابنئىت بۆ ئەم مەملانئىھە ، چونكە شەھىتانیش ھەروەھا بيروبوچونى ياسايى ھەيە . بە کەوتنى مرۆف لە گوناھەدا ، جیھان بوھ خراپەكار و ملکەچى شەھىتان بوو بە شئوھيەك لە شئوھەکان . ئيمە لە وشەکانى خودا دەخوينئىنەوھ کە " ھەموو جیھان لە ژيەر دەستى خراپەكار (ئيبليس) دانراوھ " (ايۆحەنا ٥ : ١٩) . لەبەرئەوھ " خراپەكار " ئيبليس بە سەرۆكى ئەم جیھانە ناودەبرئى (يۆحەنا ١٢ : ٣١) . ئەو ھەموو جیھان گومرا دەكات (بينين ١٢ : ٩) . وە ئەو بە " خوداى ئەم رۆژگارە ناودەبرئى کە بيروھوشى ببياوھرانى کوپر کردوھ " (٢ کۆرنسۆس ٤ : ٤) . لەبەرئەوھ روداوھەکانى سەر ئەم زەويە کە رودەدەن سەرسورھينەرن ، ترسناکن ، وە لە رادەبەدەر تۆقينەرن . وەك بئىي ھەموو جیھان جادوى ليکراوھو ئەم روداوھ ميژوويانەش ملکەچى دەسەلاتى جادوھەکن . بەم روداوانە ناکرئى بگەيتە خالى کۆتايى لەوھى چى دەگوزەرئى لە جیھاندا تەنھا بە شکاندنئى مۆرەکانى پيچراوھە نەبئىت ! لە ريگەھى کردنەوھى ئەم پيچراوھيە عيسا ھەموو دياردە فيلاويەکان دەسپريتەوھو ھەموو شتەکانى جیھان دەگەرئىنئىتەوھ بۆ دۆخى راستەقينەھى خوى ! ھەرچەندە سەرکردە

سهر بازیهکان ههمیشه بیر له هیزو توانای سهر بازی و ململانیکانیان بو
دهسه لات دهکهنهوه ، به لام خودا زور جیاواز لهوان بیر دهکاتهوه !

(ج) په یامی شیر و بهرخ و رهچلهکی داود (بینین ۵ : ۵ - ۷)

یوحنا ی نیر در او فریشتهیهکی مهزنی بینی هاواری دهکرد " کی شایستهی
ئهوهیه پیچراوکه بکاتهوه مو مور هکانی بشکینیت ؟ " تنها یهک کس ههبوو
دهیتوانی ئههه بکات ، به لام دهستبهجی نایکاتهوه . ئهه کسه چاوهروانی
کرد تاکو ببینی کس ههیه زاتی ئهوهی ههبت نالنگاری بکات ، یان
دهرفهتدان به ههموان بو ههستان بهم کاره مهزنه . " کس نهبوو نه له
ئاسمان و نه لهسهر زهوی و نه ه ژیر زهوی بتوانیت پیچراوکه بکاتهوه
یاخود تهماشای بکات ! " . هیچ پاشایهک له پاشاکانی زهوی و هیچ
پیغمبریک یان رابهریکی ئاینی نهیتوانی مور هکان بشکینیت و پیچراوکه
بکاتهوه !

لیره دا زور به پرونی دهردهکویت که به تنها عیسیای مهسیح (پاشای
یههودا ، له رهچلهکی داود ، بهرخ خودا) تواناداره به شکاندنی
مور هکان و کردنهوهی پیچراوکه (یوحنا ۱۴ : ۶ ؛ کردار ۴ : ۱۲ ؛
۱ تیموساوس ۲ : ۵) ! هیچ کام لهو فریشتانهی خزمهتی خودا دهکن له
ئاسمان وه هیچ کام لهو چوار بونههرهی که وینهی بهدیپنراوانی خودان
ئهو دهسه لاتیهان پینه در او وه لامی ئهه راگه یاندنه بدهنهوه . به لام ئهه
دهسه لاتیه در او به یهکیک لهو پیرانهی که نوینهری کلنسان . هه رچهنده
یوحنا له تاراوگهی زور هملی بوو که دروخر ابووه بو دورگهی پهتموس ،
به لام به بیرو هوشی دهیزانی و به دلی ههستی پی دهکرد که ئهه به تنها
روبهروی ئهه پرسیارو روداوه میژویبانهی جیهان نابیتهوه . چونکه
ئهویش بهشیکه له کومهلی باوهر داران له ههموو جیهان (واته کلنسا) که
وشه ی خودایان و مرگرت . به لام یوحنا لهو وشانهی خودا وه لام و
چارهسهری زور گرفت و کیشهی روزهانی کلنسا ی دایهوه . " ئیدی
سهر کهوتن بوئهو شیریه که له هوزی یههودایه و له رهچلهکی داود ،
ئهو شایستهی شکاندنی ههوت مور هکان و کردنهوهی پیچراوکهیه " .

عیسای مەسیح شییری گەلی خودایە (ئەوەی بە "یەھودا" ناودەبرێ لە پەیمانی کۆن : پەیدابون ٤٩ : ١٠ ؛ عیبرانیەکان ٧ : ١٤ ؛ وە بە "ئیسرائیل" ناو دەبرێ لە پەیمانی نوێ : گەلاتیە ٦ : ١٦ ؛ وە بە "کلیسا" ناودەبرێ لە ھەردوو پەیمانی کۆن و نوێ : ٢ ھەوایی رۆژان ٢٩ : ٢٨ ؛ مەتا ١٦ : ١٨). ئەو شییر نیە بۆ داگیرکردنی جیھان بە ھیزی سەربازی و لە رینگە جەنگە ئاینیەکانەو . بەلکو ھیزەکە لە ملکہچ بونیدایە . ئەو شییرە ، چونکە ئەو بەرخەییە کە خۆی بەخت کرد وەک قوربانی لەسەر خاچ بۆ کەفارەتی گوناھەیی ھەموو ئەوانەیی باوەری پێ دەھێنن لە جیھاندا . بەلام مەخابن دەسەلاتدارانی رۆژگار و زەمانە تێنەگەشتن لە نھینی وداناییە شاراوەکەیی خودا . ئەگەر ئەوان تێبگەشتنایە عیسای مەسیحیان لەخاچ نەدەدا (بروانە ١ کۆرنسۆس ٢ : ٨). چونکە عیسا خۆی ئەم داناییەیی داریشتووە کە دەفەرموێ : " دەنکە گەنم ئەگەر نەکەوتتە ناو زەوی و نەمریت ، بە تەنھا دەمیتتەو . بەلام کە مرد ئەوسا بەرھەمی زۆر دەدات" (یۆحەنا ١٢ : ٢٤).

لە روانگەیی خوداوە دانایی راستەقینە لە رابەرە لوتبەر زە ئاینیەکاندا نیە ھەروەھا لەو سەرکردە سەربازیانەشدا نیە کە دەجەنگن و ولاتانی تر داگیر دەکەن بە دروشمە سیاسی و ئاینیەکانیان یاخود ئەوانەیی ھیزی سەربازی و ئابوریەکی بەھیزیان ھەیە چونکە میژوی ئەم جیھانە ناگات بە چارەنوسی خۆی نە لە رینگە جەنگ و تیرۆریستانەو ، نە لە رینگە دژایەتی کردن و چەوسانەوی گەلانەو ، نە لە رینگەیی بەرتیل و گەندەلیەو ؛ بەلکو لە رینگەیی کەسیکەو دەگاتە چارەنوسی شکۆداری خۆی ، ئەو کەسەش ئەوھییە کە وازی لە خودی خۆی ھیناو بوە مرۆف ھەرچەندە خودایە ، نەک تەنھا ئەو بەلکو زۆر ساکارانە بوە خزمەتکاری خەلکی . لە ھەموو ئەمانەش گرنگتر ملکہچ بوو تا مردن و بوە قوربانی بۆ کەفارەتی گوناھەکانمان (فیلیپی ٢ : ٥-٨). لەبەر ئەوە عیسای مەسیح تەنھا شییرە (تەنھا پاشایە) چونکە ئەو تەنھا بەرخە (کە مرد لەسەر خاچ) !

وہ عیسای مەسیح لە "رەچەلەکی داودە" و "نەوہی داودە" (بینین ٢٢ : ١٦). لەبەر ئەوەی داود پاشای گەلی خودا بوو لە پەیمانی کۆن . وە ھەموو

پیشبینیه‌کانی پهیمانی کۆن ئاماژەیان دەکرد بۆ پاشایه‌کی راسته‌قینه
(عیسای مەسیح) ئەوهی شانشینی راسته‌قینهی خودا دادەمەزرینی و دەبێتە
پاشای راسته‌قینهی گەلی خودا بە درێژایی میژوو ، عیسای مەسیح لە
بەرەتدا خودای جاویدانی داودی پاشایه . هاوکات ئەم خودایه لە ئەوهی
داودهوه هات بە سروشته مروّفانه‌کهی .

ئیدی بەم شیوهیه عیسای مەسیح تەنها کهسیکه لە بەدییه‌نراوان و میژوی
مروّفایه‌تیدا که ده‌توانی هه‌موو ئەم نه‌ینییانهی چواردهوری جیهانی گرتوه
ئاشکرا بکات و هه‌موو شتێک له‌سه‌ر وینه راستیه‌کهی خۆی نیشان بدات .
له‌به‌ر ئەو هۆکاره‌یه که خودای باوک پێچراوه‌کهی به تەنها له ژێر ده‌ستی
عیسای مەسیحدا داناه ! ئەگەر بیخاته ژێر ده‌ستی هەر کهسیکی دیکه‌وه
جگه لهو ، خه‌لکه‌که پێچراوه‌کهی پیروژتر راده‌گرت و ده‌په‌رست !

(د) په‌یامی خاچ (بینین ۵ : ۸ - ۱۲)

هەر که عیسای مەسیح پێچراوه‌کهی وەرگرت بیست و چوار پیره‌که
کهوتن و کړنوشیان برد (ئەوانەن نوینەرایەتی کائیسای ده‌کەن بە درێژایی
میژوو) وە چوار بونەوه‌ره‌که ئەوانەن (نوینەرایەتی هه‌موو بەدییه‌نراوان
ده‌کەن) نه‌ک له‌به‌ر ده‌م پێچراوه‌که به‌لکو له‌به‌ر ده‌م ئەوهی شایسته‌یه‌و
پێچراوه‌که ده‌کاته‌وه ! باوه‌رداران به مەسیح پێچراوه‌کهی ئاسمان
ناپه‌رستن ، به‌لکو ئەوه ده‌په‌رستن که ناوه‌رۆکی پێچراوه‌که ئاشکرا ده‌کات
و جیه‌جی ده‌کات ! وە به‌ر خه‌که شایسته‌یه ئەوهیه پێچراوه‌که ببات و
مۆره‌کانی بکاته‌وه چونکه سه‌ربراه و به‌خوینی خۆی گه‌له‌کهی کړیه‌وه له
هه‌موو خێل و زمان و نه‌ته‌وه‌یه‌کدا (بینین ۵ : ۹ - ۱۰).

مردن و هه‌ستانه‌وهی عیسای مەسیح و هاتنی یه‌که‌می چه‌قی هه‌موو
میژووی مروّفایه‌تیه ! وە هه‌موو ده‌سه‌لاتێک له ئاسمان و له زه‌وی و له
دونیای مردوان به‌ده‌وری ئەم روداوه میژوویه‌دا ده‌سورینه‌وه و ملامانی
ده‌کەن له پیناوی ئەنجامه‌کانی (بینین ۱۲ : ۷ - ۹ ؛ پروانه ۱ کۆرنسۆس
۲ : ۸ ؛ کۆلۆسی ۲ : ۱۵). هەر له سه‌رته‌ای به‌دییه‌نانه‌وه هه‌موو میژوه‌کان

ئامازە بە خاچ و ھەستانەوہ دەکەن . وە دوای ھاتنی یەکەمی عیسی
 مەسیح ، میژو ھەکان لەلایەک ئامازە بە خاچ و ھەستانەوہ دەکەن لەلایەکی
 تر بە ھاتنەوہی دوہمی . لەم روداوہ بی ھاوتایەھی میژوی رەگەزی
 مروڤایەتیدا خوداو مەسیحەکەھی و کلێساکەھی سەرکەوتنی کۆتاییان
 بەدەستھێنا . لەسەر خاچ گورزی یەکلاکەر ھوہو گورچک بیری وەشاندا دژ
 بە ئیبلیس و ھاوئەکانی لە رۆحە خراپەکارەکان و ھاوکارانی لەسەر
 زەوی ! عیسی مەسیح لە ھاتنی یەکەمیدا ھەستا بە بەستنەوہی شەیتان و
 دامەزراندنی شانشینەکەھی . عیسی مەسیح فەرموی " ئەوہی لەگەڵ من
 نییە دژمە ، ئەوہی لەگەڵم کۆناکاتەوہ ، بلاوی دەکاتەوہ " (مەتا ۱۲ : ۲۸-
 ۳۰) . لەبەر ئەوہ پێویستە لەسەر ھەموو کەسێک لەم دوو بژاردەییە یەکیان
 ھەلبژیری لەگەڵ عیسا بوون یان دژی عیسا ، جگە لەم دوو بژاردەییە ھیچ
 ھەلوێستیکێ بی لایەنی بوونی نیە !

باسی چوار بونەوہرەکە کرا ئەوان نوینەرایەتی ھیزی سروشت دەکەن ،
 کە چۆن تاریکی بآلی کیشا بەسەر زەویداو زەوہی لەرزی و گۆرەکان
 کرانەوہ (مەتا ۲۷ : ۴۵ - ۵۳) . "بەدیھینراو"ی خوداش دەزانێ کە
 چارەنوسی راستەوخۆ بەستر او ھتەوہ بەو رۆژەوہ . ئەویش بە پەرۆشەوہ
 چاوەروانی ئازاد بوون دەکات لە کۆت و بەندەکانی تاوہکو بیٹ بەرەو
 ئازادی شکۆداری ئەوہی خودا بەئینی داوہ بە منداڵەکانی (رۆما ۸ : ۱۹-
 ۲۱) !

بەلام بیست و چوار پیرەکە ، ئەوانەھی نوینەرایەتی کلێسای خودا دەکەن
 (گەلی خودا لە پەیمانی کۆن و پەیمانی نوێ) باسی ترس و ھەلھاتن لە
 خاچ دەکەن . وە گەلی خودا (کلێسا) دەبینێ تەورات و پێغەمبەران ھاتنە
 دی . تەورات لەبارەھی قوربانی ئازەلەوہ فێرکردنی پیشکەش کرد
 (عیبرانیەکان ۹ : ۱۲ - ۱۴) . وە پێغەمبەران لەبارەھی خزمەتکاری
 خودا و ھندەوہ پێشبینیان کرد ئەوہی وەک بەرخ برا بو سەرپرین و ئەوہی
 وردوخاش کرا لەبەر تاوانەکانمان (ئیشایا ۵۳ : ۵ ، ۷) . لەبەر ئەوہ بیست
 و چوار پیرەکە سرودیان دەوت کە : عیسی مەسیح بە خوینی خۆی خەلکی
 بو خودا کرپیەوہ لە ھەموو نەتەوہو زمانەکان (بینین ۵ : ۹) .

له میژ هوه فریشتهکان له ئاسمان پهروش بوون بو بینینی دیمه نیکي په یامی
 رزگاری ئهوهی خودا بهخشی به کلیسا (۱ پترؤس ۱ : ۹ - ۱۲). ئیدی
 فریشتهکان له دایکبوونی عیسیای مسیحیان راگیانند (لوقا ۱ : ۲۶ - ۳۷ ؛ ۲ :
 ۸ - ۱۴). ههروهها چو عیسیای مسیحیان بههیز دهکرد کاتی لهههول و
 کوشتندا بوو به نوێژ کردن پیش مردنی (لوقا ۲۲ : ۴۳). فریشتهکان
 شایهتی نه هاهمهتیهکانی مردنی عیسا بوون ؛ بهلام ههروهها شایهتی
 دلخووشی و شادی پهسهخ بوون کاتی بهردی ده رگای گوره که تراز او گلور
 بووه تاكو خهلكی ببینن که عیسیای مسیح ئهوهی مرد بو ههتا ههتایه
 زیندوه (بینین ۱ : ۱۸ ؛ مهتا ۲۸ : ۵ - ۷). ئینجا فریشتهکان سرودیان بو
 عیسیای مسیح دهوت . بههوی خوینی پرژاوی عیسا لهسه ر خاچ ، خودا
 ههموو شتیکی ئاشت کردهوه له گهله خویدا نهك تهنها لهسه ر زهوی ،
 تهناهت له ئاسمانیش (کولوسی ۱ : ۱۹ - ۲۰). ههروهها جیهانی
 فریشتهکانیش رزگاریان بوو له یاخی بوون به هوی مردنی مسیح لهسه ر
 خاچ .

**(ه) په یامی بینین درێژ ده بیتهوه له جاویدانهوه بو ههتا ههتایی (بینین
 ۵ : ۱۳ - ۱۴)**

بینین ۴ : ۱ - ۱۱ باسی دانیشتنی خودا دهکات لهسه ر تهخته کهی خوی له
 جاویدانهوه ، لیره دا ده بینین که خودا له چهق و ناوه ندایه . بهلام بینین ۵ :
 ۱ - ۱۲ باسی کاری خودا دهکات له ریگهی مسیحهوه لهم سه ردهمه ی
 ئیستا ، لیره دا ده بینین که مسیح له چهق و ناوه ندایه . بیگومان خودا به پری
 خوی له مسیحه دایه و له ریگهی مسیحهوه ههموو شتیك له گهله خویدا
 ئاشت دهکاتهوه له ئاسمان و لهسه ر زهوی (کولوسی ۱ : ۱۹ - ۲۰ ؛
 ئهفهسؤس ۱ : ۹ - ۱۰). بهلام بینینی کوتایی بینین ۵ : ۱۳ - ۱۴ باسی
 شکوی ههتا ههتایی دانیشتوی سه ر تهخت و بهرخه که دهکات . لیره دا
 ده بینین جاریکی تر خودا له چهق و ناوه ندایه ؛ بهلام خودا خوی ئاشکرا
 کرد له کهسایهتی عیسیای مسیح له ریگهی هاتنی یه کهمی و قوربانیه کهی
 لهسه ر خاچ و کاره رزگاریه تهواوه کهی !

پیش هاتنی یه که می ، هموو شته کان لهم جیهاندا وهک جادولیکراو بوو :
لهسر وینه راسته قینه که می خوئی دهر نه ده کهوت ، هیچ شتیک نه بوو نامازه
بیئت بوئوهی که گور انکاری تیدا دهکات . به لام دوا ی مردنی عیسی
مهسیح و ههستانه وهی و بهرز بونه وهی و دانیشتنی له لای راستی خودا ،
ئهو دهسه لاتی جادوه تیک شکاو هموو شته کان لهسر وینه ی راسته قینه ی
خویان دهر کهوتن ، وه میژوی جیهان بهر هو چاره نوی خوئی ریچکه ی
گرت بهر ، به سر و کایه تی عیسی مهسیح له ریگه ی شکاندنی مؤره کان و
کردنه وهی پیچراوه که . ئهمهش ده بیات بهر هو ریپره وی روداو هکان له
میژودا بهر هو چاره نوی کوئی ! چونکه مردنی عیسی مهسیح و
ههستانه وهی و بهرز بونه وهی و دانیشتنی له لای راستی باوک ، هموو
ئهمانه ی له جاویدانی و نیستادا له هاتنی یه که مییدا پیکه وه بهسته وه . وه
کاتی بو جاری دوهم دیته وه ، هموو شته کان به ههتا هه تاییه وه ده به ستیته وه

له بهر ئه وه ، هموو گهر دونی به دیهینراو و شته کانی نیوی و کهسه
رزگار بو هکان ستایشی خوداو بهر خه که دهکن به هوئی خو به خت
کاریه که ی له پیناوی به دیهینراو دا ، له کوئییدا ده بیئت هموو شتیک
ستایشی خودا بکات (روما ۱۱ : ۳۶). خواستی خودا هاته دی له
گهر دووندا (بینین ۴ : ۱۱). وه ته خته که سر کردایه تی دهکات ؛ واته
خودای باوک له ریگه ی کوره که یه وه فهر مانر هوایی دهکات . له بهر ئه وه ی
بهر خه که فهر مانر هوایه ، هیچ پیویست ناکات کلئسا بترسی له پهزار هو
ناخوشیه کان (تاقیکردنه وه کان و چهوسانه وه کان).

(ج) گرنگی بهرز بونه وهی عیسی مهسیح بوئاسمان له پیناوماندا

۱- بهرز بونه وهی مهسیح بوئاسمان به لگه یه کی مسوگهره له

سهر کهوتنی ته وای له سهر زه وی .

عیسا له لای راستی خودای باوک دانیشت تاکو خاوه نداری هموو شتیک
بیئت و شانشینه کوئیایه که می دامه ز رینی .

(أ) عيسای مهسيح له ريگه ي بهرزبونوه ي بو ئاسمان سهر كهوتنى
تهواوى راگه ياند به سهر هموو بهديه نراواندا.

۱ پترؤس ۳: ۱۸ - ۲۲ بخوينه وه (بروانه ريپه رى شه شه م ، پاشكو ي ۲).

ئهنجامى يه كه مى بهرزبونوه ي عيساي مهسيح بو ئاسمان ئه وه يه كه
سهر كهوتنى و دانىشتنى له لاي راستى باوك راگه ياند .

ئهو ئايه ته ي له ۱ پترؤس ۳: ۱۸ دا هاتوه ، باسى كارى كه فارهمه ندانه
دهكات كه مهسيح پي ههستا ، وه باسى ئاشتبونوه ي خودا دهكات
له گه لمان له ريگه ي مردنى و ههستانه وه ي .

مردنى عيسا به جهسته مروقانه كه ي واته ئهو مرد له كاتيكدا خاوه نى
جهسته ي مروىي لاواز بوو كه هموو گونا هه ي مروقا يه تى تيا دا دانرا (
روما ۱: ۳). وه به مردنى عيسا سروشته مروىيه لاواز ه كه ي خسته لاوه و
هموو ئهو ره گانه ي برى كه په يوه ندى به گونا هه و مردنوه هه يه . ئيدى
عيسا به زيندويى به روچ گه رايه وه . ئه مهش واته جهسته مروقانه كه ي
زيندوو بووه و ههستايه وه له نيو مردوان به هو ي روچى پيروزه وه . وه
دواى ههستانه وه ي روچى پيرو ز بالا دهست بوو به سهر جهسته
مروىيه كه ي (روما ۱: ۴ ؛ كو لؤسى ۲: ۹)! له و كاته به دوا وه ، عيساي
مروفا له جهسته ي لاوازي مروىي نه مايه وه ، به كو له هيزى روچى
پيرو زدا . وه له و كاته به دوا وه خودا ي باوك عيساي له لاي راستى خو ي
داناو دهسه لاتىكى پيدا له سه روى هموو دهسه لاتىكى گه ردون (مهتا ۲۸ :
۱۸ ؛ ۱ كو رنسو س ۱۵ : ۲۵ ؛ ئه فه سو س ۱ : ۲۰ - ۲۳ فيليپى ۲ : ۹ - ۱۱ ؛
بينين ۱ : ۶).

ئهو ئايه ته ي له ۱ پترؤس ۳: ۱۹ دا هاتوه باسى رو يشتنى مهسيح و
مزگينيدانى دهكات .

رو يشتنى مهسيح بو شوينيك له دواى ههستانه وه ي.

عيساي مهسيح به هيزى روچى پيرو ز ههستايه وه له نيو مردوان . له م
دوخی ههستانه وه يدا به روچى پيرو ز عيسا چوو بو شوينيك بو جار دانى

مزگیننی! وه ئەم رویشتنه پیش ههستانهوهی روینهدابوو بهلکو دوای ههستانهوهی! لهبرئهوه له نیوان مردنی و ههستانهوهیدا عیسا به روچ نهچوو بو هیچ شوینیک وه مزگیننی نه! بهلام دوای ههستانهوهی به جهسته شکوداره ههستاوهکهی چوو بو شوینیک و مزگینیدا! چوونی عیسا دابهزین نهبوو بو هیچ شوینیک بهلکو رویشتنی بوو بو ئاسمان! لهبرئهوه عیسا دانهبزی بو جیهانی خوارهوه بو جیهانی مردوان، بهلکو چوو بو ئاسمان و دانیشته له لای راستی خودای باوک!

وه مزگینیدانهکهی عیسا، مزگینیدان نهبوو به ئینجیل. چونکه وشهی مزگیننی له زمانه رهسه نهکهیدا واته راگهیاندن یاخود ئاشکراکردن لهبرئهوه رویشتنی واته راگهیاندنی خودی خو، ئایا ناوه روکی ئەم راگهیاندنه چی بوو؟ له رهسه نایهتی زمانهوانی وشهکهدا، رویشتن و مزگینیدان له یهکتر جیا نابنهوه. عیسا به رویشتنهکهی مزگینیدا بهو روچانهی له زیندانن. وه بهرزبونهوه سه رکهوتوانهکهی بو ئاسمان راگهیاندن و بهلگهیه له سه سه رکهوتنی کوتایی.

رویشتنی مهسیح راگهیاندنیک بوو ئاراستهی روچه زیندانیکر او هکان کرا ئهوانه ی یاخی بوون له خودا له سه ردهمی نوح کاتی کهشتیهکهی دروست دهکرد. بهلام ئهو روچه زیندانیکر او هکانه کامانه بوون که یاخی بوون له خودا؟ گیانی ئهو خهلهکه بوون که لهناوچوون له لافاوهکهدا و دهسته سه سه کران له دۆز مهخدا. ئیمه له پهیدابوون ۶: ۵ دهخوینینهوه که ئهوانه نهوهیهکی خراپه کار بوون. ههروهها له ۲ پेत्रوس ۲: ۵ نوح بانگهوازی راستو دروستی و دادپهروهری خودای دهکرد. لهو کاتهدا که نوح باوه پری تهواوی به وشه ی خودا کردو کهشتیهکهی دروست دهکرد ئهوانه نهوهیهکی خراپه کار بوون و گالته جار بیان به نوح دهکرد و سوکایهتیان دهکرد بهو هوشداریهی پهیههست بوو به حوکمدانی داها تو بیان له ریگه ی لافاوهکهوه. کاره که تنهها له مهه دا نه وه ستایه وه که بر وایان به په یامه که ی نه کرد، بهلکو خویان گیل کرد له دروست کردنی کهشتیه کهو نه یانزانی ئه وه په یامیکه بو چاره نوی له ناوچونیان. بهم شیوه یه یاخی بوون له خوداو خویان گیل کرد له ئارام گرتن و پشودریژی خودا بو ماوه ی سه د سال (۱ پेत्रوس

۳: ۲۰؛ پهیدا بوون ۵: ۳۲؛ ۶: ۳؛ ۷: ۶). به لّام کاتی لافاوه که هات ،
نوح رزگاری بوو ئهو نهوه خراپهش له ناوچوون (عیبرانیه کان ۱۱: ۶).
وه به پیی ئهوهی له ئینجیلی مهتا ۲۴: ۳۷-۳۹ دا هاتوه ، عیسا خه لکی
فیر دهکرد که " ئهو خه لکهی له رۆژگاری نوحدا دهژیان " نیشانهو هیمان
بو ههموو ئهو خه لکانه ی جیهان که بی باوهرن و گویرایه ل و ملکه چی
خودا نین !

له بهر ئهوه بهرز بونهوه ی عیسا ی مه سیح بو ئاسمان را گه یاندنی سه رکهوتن
بوو دژ به ههموو ئهو که سانه ی که مه تر خه من و بی باوهرن و خراپه کارن
چی له سه رده می پیش هاتنی یه که می عیسا ی مه سیح ژیا بن یا خود دوای
هاتنی جیاوازی نیه. له هه ندی به شی تری کتییی پیروژدا ده بینین که مردن
و هه ستانهوه ی مه سیح و هه روه ها بهرز بونهوه و دانیشتنی له لای راستی
خودای باوک را گه یاندنی سه رکهوتن بوو دژ به ههموو هیزیکی
خراپه کاری رۆحی (ئه فه سو س ۱: ۲۰-۲۲) وه کو شه یان و هاوکارانی (یوحنا
۱۲: ۳۱-۳۲؛ بینین ۱۲: ۵-۹؛ ۲۰: ۱، ۳، ۷)، رۆحه
خراپه کاره کان (ئهو فریشتانه ن له شکۆمندی خودا کهوتن) (لوقا ۸:
۳۱؛ کۆلوسی ۲: ۱۵؛ ۲ پترۆس ۲: ۴؛ یه هودا ۶؛ بینین ۹: ۱)، وه
ههموو ده سه لاته خراپه کاره کانی ئه م جیهانه (زه بور ۲: ۸-۱۲)! ئیدی به م
شیوه یه بهرز بونهوه ی مه سیح بو ئاسمان را گه یاندنی فه رمی سه رکهوتنی
کۆتایی بوو !

**(ب) بهرز بونهوه ی عیسا بو ئاسمان به لگه یه له سه ر رزگار بوونی
زۆریک و حوکمدانی زۆریکی تر .**

ئه فه سو س ۴: ۷-۱۰؛ ۲ کورنسو س ۲: ۱۴؛ کۆلوسی ۲: ۱۵ **بخوینهوه .**

ئه نجامی دوه می بهرز بونهوه ی مه سیح بو ئاسمان نمایشی دیله کانی بوو .

ئه م ئایه تانه ی خواره وه سه رکرده یه کی سه ربازیمان بو وینا ده کات که
ده چیته ناو شار یکه وه له که ژاوه ی سه رکهوتن دوای زال بوونی به سه ر
دوژمنه کانیدا له جهنگدا. وه ئه م که ژاوه یه گالیسکه ی جهنگی و سه ربازو
دیل له خو ده گری و له کاتی بهر یکهوتنیدا دیاری دابهش ده کات به سه ر

ئەوانەى ھاتتوونە بۇ ئاھەنگىران بۇى . لە ئەفەسۇس ۴ : ۸ دەخوئىننەوہ " کاتى بەرزبۇوہ بۇ بەرزايى ، دىلەکانى پەلکىش کرد و بەھرەى بە خەلکى بەخشى ! " چونکہ کاتى مەسىح بەرزبۇوہ بۇ ئاسمان ھەموو باوەردارانى بە دىل گرت لە کەژاوەى سەرکەوتنىدا ، دىلى کردن بە خوشەويستىەکەى و نىعمەتەکەى و راستىە راگەيەندراوەکەى لە ئىنجىلدا . وە کەژاوەى سەرکەوتن ئاماژەيە بۇ مەسىح کہ زال بوو بەسەر گوناھەو مردندا لە پىناوى گەلەکەى لەرئىگەى مردنى لەسەر خاچ ، وە بەرزبونەوہ سەرکەوتوانەکەى بۇ ئاسمان ئاشکراکردنى دىلەکانى بوو بۇ ھەموو جىهان ، واتە ھەموو ئەو باوەردارانەى کہ ملکەچى کردوون بۇ خۆى بە ھۆى مېھربانى و نىعمەتەکەيەوہ !

بەلام بەخشىنەکان کہ دەيبەخشى واتە نىعمەتەکەى بە يونانى " کاريز " وەك چۆن دابەشى کردوہ بەسەر ھەموو باوەرداراندا ، واتە دەبى ھەموو باوەردارىک پروانئىتە بەھرەى خۆى لەسەر بنەماو ئەنجامى ئەوہى کہ بەھرەمەندى يەکئىک لەو بەھرە زۆرانەيە کہ خودا پىي بەخشىت بە پىوانەيەکى ديارىکراو نەك بەھۆى پاکى و شارەزايى و لىھاتوويى خۆتەوہ . وە دەبى بۇ شکۆى کەسىتى خۆت بەکارى نەھىنى بەلکو لەبەرژمەندى جەستەى مەسىح بەکارى بەھىنى بۇ شکۆدارکردنى خودا . رەنگە سروشتى بەھرەکان نىعمەتئىک بىت کہ خودا دەيبەخشى بە باوەرداران بۇ ئەوہى ھەستن بە خزمەتئىکى ديارىکراو ، وە نىعمەتى خودا بۇ خزمەتکردن لەنىو کۆمەلەيەکدا ياخود نىعمەتئىکى راگەيەندراو لە رىگەى بەھرەيەکى رۆحى بە يونانى " کاريزما " ئەوہيە کہ رۆحى پىرۆز دەيبەخشى .

وہ ۲ کۆرنسۇس ۲ : ۱۴ - ۱۶ دخوئىننەوہ : " بەلام سوپاس بۇ خودا ، ئەوہى ھەموو کاتى لە کەژاوەى سەرکەوتن لە مەسىح دا رابەر ايەتيمان دەکات ، لە ھەموو شوئىنئىک بەھۆى ئىمە بۆنى خوشى ناسىنەکەى بلاو دەکاتەوہ . چونکہ بۆنى خوشى مەسىحىن بۇ خودا ، لە نىوان ئەوانەى رزگار يان دەبىت و لەنىوان ئەوانەى لەناودەچن . بۇ ئەوانەى بۆنى مردنە بۇ مردن ، بۇ ئەوانى دىکە بۆنى ژيانە بۇ ژيان " . ئىدى بەم شىوہيە ھەموو دىلەکان لىرەدا باوەردارانى مەسىحن کاتى ئەوان بەرئىکەوتون لە

کهژاوهی سهر کهوتنی مهسیحدا بۆنی ناسینی مهسیح دهکهن له ههموو شوینیک . سهبارت بهو کهسانهی باوهردارن به مهسیح ناسینهکهی بۆنی ژیانه . بهلام سهبارت بهو کهسانهی باوهردار نین به عیسیای مهسیح ، ناسینی مهسیح بۆنی مردنه بۆیان .

وه له کۆلۆسی ۲: ۱۵ دهخوینینهوه : " سهرۆکهکان و دهسهلاتدارانی چهککردو به ئاشکرا ریسوای کردن و پهلهکیشی کردن بۆ کهژاوهکهی و زال بوو بهسهریاندا . " ئهمهش ئهوهمان پیشان دهدات که ههندی له دیلهکانی مهسیح هیزی خراپهکاری شکستخوار دوون . ئهوان وهک دیلی جهنگ دهستوپیهوهند کراون به زنجیرو به دواي مهسیحی زال بوودا بهریکهوتوون لهکاتی چوونه سهر کهوتوانهکهی بۆ ئاسمان !

(ج) دواي بهرزبونهوهی عیسا بۆ ئاسمان ، دانیشته لهلای راستی خودای باوک تاكو دهسهلاتدار بیت بهسهر ههموو شتیکیدا .

اکۆرنسۆس ۱۵: ۲۵؛ ئهفسۆس ۱: ۲۰-۲۲؛ فیلیپی ۲: ۹-۱۱؛ ۱ پهرۆس ۲: ۲۲ بخویننهوه .

ئهنجانی سی یهمی بهرزبونهوهی عیساو دانیشتنی لهلای راستی خودای باوک ئهوهیه تاكو دهسهلاتدار بیت بهسهر ههموو شتیکیدا.

اکۆرنسۆس ۱۵: ۲۵ دهخوینینهوه : " چونکه دهبی فهرانهوايي بکات ، تاكو ههموو دوژمنانی دهخاته ژیر پییهوه . "

ئهفسۆس ۱: ۲۰-۲۲ دهخوینینهوه : " ئهوهی له مهسیح دا کردی ، کاتی له نیو مردوان ههلیساندهوه و لهلای راستی خۆیهوه له شوینه ئاسمانیهکان داینیشاند ، لهسهرووی ههموو فهرانهواو دهسهلات و هیزو سهرداریهک و ههموو ئهوانهی ناویان ههیه ، نهک تهنها لهم رۆژگاره ، بهلکو له داهاتووش . خودا ههموو شتیکی خسته ژیر پییهکانی ، لهسهرووی ههموو شتیکیا کردیبه سهر بۆ کئیسا که جهستهیهتی و تهواوییهتی ، ئهوه ههموو شتیکی له ههموو شتیکیا تهواو دهکات "

فیلیپی ۲: ۹-۱۱ دەخوینینەوہ : " بۆیە خودا زۆر بەرزى کردەوہو ناویکی پى بەخشى لەسەر ووی ھەموو ناویک ، تاكو ھەموو ئەژنۆیەك بۆ ناوی عیسا چۆك دابدەن ، لە ئاسمان و سەر زەوی و ژیر زەویش ، ھەر وھا ھەموو زمانیک دان بنیت كە عیساى مەسیح خوداوەندە ، بۆ شكۆى خودای باوك "

۱ پەترۆس ۳: ۲۲ دەخوینینەوہ : " ئەوہى بەرەو ئاسمان پویشت و لەلای راستى خودا دانیشت ، فریشتەو دەسەلاتدار و ھیزەكان ملکہچن بۆی !"

عیسا بەرزبۆوہ بۆ ئاسمان و دانیشت لەلای راستى خودای باوك كە زۆر بەرزى کردەوہو بەلا دەستی کرد بەسەر ھەموو ھیزیک لە گەردوندا و ھەر وھا سەر زەویش (مەتا ۲۸: ۱۸). ھەموو فریشتەكان لە ئاسمان و ھەموو پوچە خراپەكارەكان و ھەموو دەسەلاتدارەكانى سەر زەوی ملکہچن بۆی . دواتر ئەو سەرى ھەموو کلئیسایە و سەرى ھەموو گەردونە. ئەو دەسەلاتدارى ھەموو گەردونە و ھەر چاکەيەك لە گەردوندا بیت بۆ کلئیسای ! ھەر وھا ئەو دەسەلاتدارە بە شێوہیەك ھەرچی رووبدات لە گەردون و میژوی سەر زەوی بەكارى دەھینى لە خزمەت و بەرژوہەندى کلئیسادا . عیساى ھەستاوہ لە نیو مردوان و دانیشتوو لای راستى خودای باوك ئەو پاشای پاشاكانەو گەورەى گەورەكانە (بینین ۱۷: ۱۴) ! وە ھیچ شتیک نیە لەسەر زەوی رووبدات بە بى خواست و فەرمانى ئەو . وە ھەموو ئەوانەى ملەچی نابن لەو سەرکەوتنەى خوێ لە میھرەبانیدا دەبینیتەوہ ئەو دەبى بەناچارى ملکہچی بن لەو سەرکەوتنەیدا كە خوێ لە حوکمداندا دەبینیتەوہ !

(د) بەرزبۆنەوہى مەسیح بۆ ئاسمان و دانیشتنى لای راستى خودای باوك ، شانشینى خودای بە شێوہى كۆتایى دامەزراند .

زەبور ۶۸: ۱۸ ؛ ئەفەسۆس ۱: ۹-۱۰ ؛ ۴: ۹-۱۰ بخوینەوہ .

ئەنجامى چوارەمى بەرزبۆنەوہى عیسا بۆ ئاسمان و دانیشتنى لای راستى خودای باوك دامەزراندنى شانشینى كۆتایى خودایە لە گەردون . ئەو گەردون پىر دەكات لە راستى خودا و شانشینى کەى .

دەقەكان لە پەيمانی كۆن و پەيمانی نوێ .

ئەو وشانەى ھاتوہ لە زەبورى ٦٨ : ١٨ لە پەيمانى كۆن وەرگيرانەوہى بۆ نەكراوہ لە ئەفەسۆس ٤ : ٨ لە پەيمانى نویدا بەلكو كتومت وەك خۆيەتى لەویدا . چونكە ئەوہى زەبور دەيلی لەبارەى خوداوہ لە عيسای مەسيحدا ھاتەدى ! ھاوکات باوہرداران دوو كتيبی پيرۆزيان نيە ، بەلكو تەنھا يەك كتيبی پيرۆزەو بە سروش لە دانەرى ڤەسەنەوہ ھاتوہ كە (ڤۆحى پيرۆزە) لەبەرئەوہ پەيمانى كۆن بە باشترین شيوە ڤاڤەى راگەياندى پەيمانى نوێ دەكات ، ليرەدا پۆلسى نيردر او مافى خۆيەتى ئەوہ جيبەجی بکات كە لەبارەى خوداوہ و تراوہ لە پەيمانى كۆن وەك چۆن لەبارەى عيسای مەسيحەوہ لە پەيمانى نویدا ھاتەدى!

لە پەيمانى كۆن ، خودا سەرکەوت بەسەر دوژمنەكانيدا لەسەر زەوى ، وە ديارى لە خەلكى شكستخوار دوو دەستكەوت ، وە بەرزبۆوہ بۆ ئاسمان لە كەژاوہى سەرکەوتنيدا و زۆريك لە ديلەكان ڤەلكيش دەكات (زۆريك لە ديلەكان لەگەل خۆيدا دەبات).

وہ لە پەيمانى نویدا ، عيسای مەسيح سەرکەوت لە ڤريگەى مردنى و ھەستانەوہى لەسەر زەوى ، وە ديارى بەخشى بە خەلكى لەسەر زەوى ، وە بەرزبۆوہ بۆ ئاسمان بە سەرکەوتوى تاكو زۆريك لە ديلەكان لە كەژاوہكەيدا بەرپۆ ھەبەريت .

ئیدی بەم شيوەيە لە ٢ كۆرنسۆس ٢ : ١٤ و ئەفەسۆس ٤ : ٨ ديلەكان ئاماژەن بۆ باوہرداران ئەوانەى ڤر بوونە بە خوشەويستى مەسيح و بەزەيى و ميھرەبانىەكەى و نيەمەتەكەى "ليخۆشبونەكەى" و راستىەكەى (يۆحنا ١ : ١٧) . ئیستا ئەوان دواى مەسيح كەوتوون لە كەژاوہى سەرکەوتنيدا ! عيسا ئەوانى بەدەستەینا وەك دەستكەوت لە پیناوى كارە ڤزگار يەكەى كە تەواوى كرد لەسەر خاچ .

بەلام عيسا وەر يگرت تاكو ببەخشى . ئەو ديلەكانى ڤاڤچ كرد بۆئەوہى وەك خەلات پيشكەشيان بکات بە شانشينەكەى خوى و تاكو ھەستن بەكارى شانشينەكەى لەسەر زەوى . لەنامەى ئەفەسۆس ٤ : ١١ دا ھاتوہ ،

نیردر اووان و پیغمبهران و موژدهگهران و شوان و مامۆستایان لهو بههرانهن که عیسا دهیبهخشی بۆ کئیساکهی (بهلام به پیویست نازانری بۆهر میگهلنیک تاکر هو بیت) بۆ ئامادهکردنی باوهرداران لهپیناوی کاری خزمهت له جهستهی مهسیدا . چونکه ئهم بههرانهو کهسانه (خزمهتکاری تهرخانکراون) نهک وهک ئهرکی فهرمانبهری یان (خزمهتگوزاری) . زۆر گرنگه ئهوه بزانی که ئهوه کهسانهی کاری خزمهت لههر کئیسایهکدا دهکن له ژیر رابهرايهتی پیرانی کئیسادا بن (کردار ۱۴ : ۲۳؛ تیتوس ۱ : ۵؛ اپهترۆس ۵ : ۱).

دابهبزینی عیسای مهسیح و بهرزبونهوهی .

لیرهدا پرووکاریهک دهبنین له نیوان دابهبزینی عیسای مهسیح بۆ " بهشی ههره خواروهی زهوی " (یان رهنگه به وهرگیرانیکی باشتر ، ئهوه ناوچانهی زۆر نزم له زهویدا) وه بهرزبونهوهی بۆ " سهروی ههموو ئاسمانهکان " . (پۆلسی نیردراو و پهترۆسی نیردراو له اپهترۆس ۳ : ۱۸ - ۲۲) ئماژه به دابهبزینی عیسا ناکهن بۆ جیهانی رۆحی ، بهلکو دابهبزینی عیسا بۆ نزمترین پله که هیچ مروفتیک پی نهگهشته . ههرچهنده که عیسای مهسیح یهکسانه به خودا ، لهگهڵ ئهوهشدا وازی لهو پیگه بالایهی خۆی هینا و سروشتیکی مروفانهی سادهی وهرگرت و بوه خزمهتکاری ههموو خهلکی ، وه مرد وهک تاوانباریک له پیناوی گوناوهی خهلکی (فیلیپی ۲ : ۵ - ۸) . له کوتاییدا خودا وازی لیهینا له سروشته مروفانهکهیدا (مهتا ۲۷ : ۴۶) .

لهبهرئهوه خودای باوک بهرزی کردهوه بۆ بهرزترین و بالترین پلهوپایه له گهردوندا تاکو ههموو ئەژنویهک رۆژیک له رۆژان کړنوشی بۆ بهریت ، وه تاکو ههموو زمانیک دان بنیت بهودا که پاشای پاشاکانهو گهورهی گهورهکانه (فیلیپی ۲ : ۹ - ۱۱) ؛ بهراوردی بکه به اپهترۆس ۳ : ۲۲) . جگه له عیسای مهسیح هیچ کهسی دانهبزیوه بۆ ئهم پلهیه و گوناوهی جیهانی ههنگرت بهو پهری نازارو ناخۆشی و پهزارهوه (مهتا ۲۷ : ۴۶) ! وه جگه له عیسای مهسیح هیچ کهسی بهرزنهبووه بۆ ئهم پلهوپایه و

دانشینی له لای راستی خودای باوك تاكو پلانی خودا بۆ رزگاری
ر ابگهینهی و جیهه جی بکات لهم جیهانهدا (بینین ۵ : ۱ - ۱۴)!

شانشین کۆتایی مهسیح .

تهواو کاریهکانی سه رکهوتتی عیسی مهسیح ئهو کاتهیه که ههموو
گهر دوون پر یاخود "تهواو" دهکات (ئهفهسووس ۴ : ۹ - ۱۰). ئهو کات
کلئیسای پرو تهواو دهبی (ئهفهسووس ۱ : ۲۳؛ بهراوردی بکه به ۲ پهرۆس
۱ : ۴؛ ۱ یوحنا ۳ : ۱ - ۳). ئینجا دهسه لاتداریتی دهکات تاكو ههموو
دوژمنهکانی دهخاته ژیر پییهکانی (۱ کورنسووس ۱۵ : ۲۵). ئینجا ههموو
شتهکانی ئاسمان و زهوی دهخاته ژیر دهسه لاتیهوه (ئهفهسووس ۱ : ۱۰). له
کۆتاییدا ، شانشینیهکهی ههموو گهر دوون پر دهکات (دانیاڵ ۲ : ۴۴) ! وه
شانشینیهکهی ههتا هتایی دهبی (ئیشایا ۹ : ۷؛ ۲ پهرۆس ۱ : ۱۱)!

۲- بهرز بونهوهی عیسی مهسیح بۆ ئاسمان بهنگهیه مسوگهره لهسه نهوهی ئهو نوینهری ههمیشهیی ههموو باوهر دارانه و داکوکیکاری ههمیشهیی یه لای خودا له ئاسمان .

عیبرانیهکان ۹ : ۲۴ - ۲۸؛ عیبرانیهکان ۷ : ۲۳ - ۲۸؛ رۆما ۸ : ۳۴؛
۱ یوحنا ۲ : ۱ - ۲؛ بینین ۸ : ۳ - ۵ بخوینهوه .

ئهنجامی پینجهمی بهرز بونهوهی عیسی مهسیح بۆ ئاسمان و دانشنتی
له لای راستی خودای باوك ئهوهیه نوینهرایهتی باوهر داران دهکات له لای
خودای باوك له ئاسمان و داکوکیکاریانه ههموو کاتیک. عیسی مهسیح
زانی پهمانیکی باشتره لهو پهمانه کۆنهی که خۆی له تهورات دا
دهبینیهوه (عیبرانیهکان ۷ : ۲۲).

(أ) عیسی مهسیح نوینهری ههمیشهیی باوهر دارانه له لای خودای باوك له
ئاسمان .

پاکردنهوهی پهرستشهکان له پهمانی کۆندا ئاماژه بوو بۆ پاککردنهوهی
رۆحی له پهمانی نویدا .

له عیبرانیهکان ۹: ۲۴ دهخویننهوه: " چونکه مهسیح نهچوه پیرۆزگی دهستکرد که لهبەرگیراوهی شته راستهقینهکهبه ، بهلکو خودای ئاسمان . ئیستاش لهوی لهبەردەم خودا بۆ ئیمه دەردهکهویت ."

وه له عیبرانیهکان ۹: ۲۳ نوسەر پێداگری دهکات که پهرستشهکانی پهیمانی کۆن (قوربانی و پهرستن) ئهوانههه جیهجیه دهکران له شوینی ههره پیرۆز له زهوی راستی و کاریگهر بوون له رووی پاککردنهوهی پهرستشهوه بۆ شته زهمینهیهکان ؛ بهلام هاوکات دانیامان دهکاتهوه که هیچ کاریگهریهکی نهبوه له لابردنی ههلهو کهموکوریهکانی ناوهوه نهیتوانیوه وهک پاککردنهوهی روچی کاریگهر بیت . چونکه پاککردنهوهی پهرستشانه گونجاو بوه لهگهڵ شته ماددیه بهر ههستهکان . بهلام ئهو شتانهی پهیههندیان به روچهوه ههیه بهر ههست نین و پێویستیان به قوربانیهکی باشتتر بوو . پهرستشهکانی پهیمانی کۆن تهنها سینهری راستیه روچیهکانی پهیمانی نوێ بوون . بهلام شته ئاسمانیهکان داوی پاککردنهوهی روچی دهکات له وێژدانی خهلكدا . ئهم پاککردنهوهیهش سهر به جیهانی روچیه نهک سهر بهم جیهانه ماددیه . گهلی خودا پێویستی بهو پاککردنهوهی ناوهوه ههیه تاکو بتوانن نزیک ببنهوه له خودا ، وه گوناوهکانیان بهر مو شتیکی دیکهیان نهبات ، وه تاکو ئاماده بن لهگهڵ خودا نیشتهجی بن .

پاککردنهوهی روچی له پهیمانی نوێ دا به خوینی عیسی مهسیح .

به مردنی مهسیح (له ریگهی پرژانی خوینی) گهلی خودا بووه "مالی خودا" (عیبرانیهکان ۳: ۶؛ ۲ کورنوسۆس ۶: ۱۶؛ ئهفسۆس ۲: ۲۲؛ ۱ پهرۆس ۲: ۵). وه بۆئهووهی ببنه مالتیکی روچی لهم شیوهیه دهبی ئهموندار بن له نوینونهوهو پاکبونهوه "به خوینی پرژاوی عیسی مهسیح" (۱ پهرۆس ۱: ۲، ۱۹، ۲۲). لهبهرئهووه کتیبی پیرۆز پهیمانی نوێ (ئینجیلێکی جاویدانی نوسراوه له ئاسمان)، وه شوینی ههره پیرۆزی باوهرداران (ئورشالیمی ئاسمانیه: عیبرانیهکان ۱۲: ۱۸ - ۲۴)، وه گهلی خودا (کلیسایه که دان دهنیت به خاچی خوداوهند عیسی مهسیح و ئهوه ئهندامانهن که دلایان خهتهنه کراوه بههوی روچی پیرۆزهوه: گهلاتیا ۶:

۱۶؛ رۆما ۲: ۲۸-۲۹) ئەوانە ھەمويان پيروۆز کران بە خوینی مەسیح .
ئەوانە ھەمويان ھەلگري مۆري مەسیحن .

سەردەمی ھاتنەدی پەیمانی نوئ جیی سەردەمی پەیمانی کۆنی گرتەوہ .
نوسەری نامە ی عیبرانیەکان ۹: ۲۴- ۲۶ دەلی کاتی گوناھباران ئامادە
دەبن لەبەردەم خودا ئەگەر چی لەریگە ی سەرۆکی کاهینانەوہ بیت دەبیت
لە گوناھەکانیان پاکبەوہ تاکو ئامادەگی و شوینی پيروۆزی خودا گلاو
نەکن . بەلام دوا ی ئەوہ ی مەسیح کاری رزگاری تەواو کرد لە ریگە ی
مردنی و ھەستانەوہ ی لەسەر زەوی ، بەرزبۆوہ بو ئاسمان و دانیشت
لەلای راستی خودای باوک تاکو نوینەرمان بیت بو ھەتاھەتایە لەبەردەم
خودا . وە بەرگريمان لی دەکات لەلای خودای باوک ، وە مردنەکە ی
لەسەر خاچ وەك قوربانی کەفارەتمەندانە ی تەواو بو گوناھەکانمان
پیشکەش دەکات (یوحنا ۲: ۱- ۲) . لە ماوہ ی پەیمانی کۆن کاهینەکانی
سەرزەوی دەبوو بەزۆری و چەندین جار بچنە ناو شوینی ھەرە پيروۆزی
پەرستگای سەرزەوی . بەلام عیسا ی مەسیح یەك جار لە میژوودا چووہ
ناو ئاسمان (کاتی بەرزبونەوہ کە ی) . لەلایەکی ترەوہ کاهینەکانی
سەرزەوی دەبوو ھەستن بە ئەنجامدانی پەرستشی پاکبونەوہ . بەلام
عیسا ی مەسیح پاکبونەوہ ی رۆحی و نویبونەوہ ی رۆحیمانی زامن کرد
ئەوہ ی لیخۆشبونی راستەقینە لە ھەموو گوناھەکانمان لەخۆ دەگری ، واتە
پاکبونەوہ ی راستەقینە ی دل و ویژدانمان .

دەستەواژە ی "کۆتایی رۆژگار" ئاماژە یە بو زەمەن و رۆژگاری ھاتنەدی .

لەر استیدا مەسیح یەك جار لەسەر زەوی دەرکەوت "لە کۆتایی رۆژگاردا"
(کاتی ھاتنی یەکەمی) تاکو مامەلە یەکی یەکلاکەرەوہ بکات لەگەل
گوناھەدا . وە پیویستە ئیمەش ئەوہ بزانیین کە مەسیح لەکاتی ھاتنەدی
نەھاتوہ ، بەلکو ھاتنەکە ی وایکرد کاتەکە کاتی ھاتنەدی پیشبینیەکان بیت !
چونکە ھاتنی یەکەمی و کارە خۆبەختیەکە ی کاریکرده سەر ھاتنەدیەکە .

"کۆتایی رۆژگار" ئەو ماوہ یە کە کەوتووەتە نیوان ھاتنی یەکەم و
دوہمی مەسیح .

روداوهكانى خوارهوه له "كۆتايى رۆژگار" روياندا واته له رۆژگارى يهكهمى عيساي مەسيح دا: عيساي مەسيح دەرکهوت "لەم رۆژگارانهى دوايى" (۱ پەترۆس ۱ : ۲۰). وه خودا لهگهلمان دووا " لەم رۆژگارانهى دوايى" (عيبيرانيهكان ۱ : ۱ - ۲). وه مەسيح تهنها يهكجار دەرکهوت تاكو گوناھ بسریتهوه ، بهوهى خۆى كرده قوربانى "لەم رۆژگارەى كۆتاييدا" (عيبيرانيهكان ۹ : ۲۶). وه رۆحى پيروۆز رژا بهسەر مرۆفدا له"رۆژانى كۆتاييدا" (كردار ۲ : ۱۷).

بهلام ئەم روداوانهى خوارهوه له كاتى هاتنهوهى دوهمى مەسيح "له رۆژگارى كۆتاييدا" روودهدهن : ههستانهوهى مردوان له "رۆژگارى كۆتايى" روو دهدهت (يوحهنا ۶ : ۳۹ - ۴۰). ههروهها حوكمدانى كۆتايى له "رۆژگارى كۆتايى" روو دهدهت كاتى ووتهكهى عيسا كاردهكات بۆ حوكمدانى بى باوهران (۱۲ : ۴۸).

ئيدى بهم شيوهيه ، راگهياندى خودا له رۆژگارى بهديهينانهوه تاوهكو هاتنى يهكهمى عيساي مەسيح بهشيوهى پلهبەندى بوو . بهلام هيج پلهبەنديهك له دەر هوهى چوار چيوهى عيساي مەسيح نيه! چونكه خودا لهريگهى عيساي مەسيحهوه دووا "لەم رۆژگارەى كۆتاييدا" . وه ئەم دهستهواژيه له پهيمانى كۆندا ئاماژيه بۆ ئەو كاتهى وشهى پيغمبهرانى پهيمانى كۆن دينه دى (پهيدا بوون ۴۹ : ۱ ؛ وتەكان ۴ : ۳۰ ؛ ئيشايا ۲ : ۲ ؛ يهرميا ۳۰ : ۲۴ ؛ خزقيال ۳۸ : ۱۶ ؛ دانيال ۱۰ : ۱۴ ؛ هۆشهع ۳ : ۵ ؛ ميخا ۴ : ۱).

(ب) عيساي مەسيح داکۆيکاري هەميشهيه بۆ باوهرداران لهئاسمان لهلاى خودا .

عيساي مەسيح سهروك كاهيني ههتاههتاييه .

دوو هۆكار ئەوه دەر دهخهن كه عيساي مەسيح پهرستشهكانى پهيمانى كۆنى تهواو كرد :

یه‌که‌م : عیسی‌ای مه‌سیح بی گونا‌ه بوو (عیبرانی‌ه‌کان ۷ : ۲۶ ، ۲۸). وه قوربانیه‌که‌ی نه‌ک ته‌نها سئیه‌ر و وینه‌ی راستی بی‌ت به‌ل‌کو خودی راستی بوو .

دوهم : عیسی‌ای مه‌سیح هه‌ستایه‌وه له نیو مردوان و بو هه‌تاه‌تایه‌ زیندوه (عیبرانی‌ه‌کان ۷ : ۲۳ - ۲۴)! چونکه‌ ئه‌و سه‌روک کاهینی هه‌تاه‌تاییه‌ و کاهینایه‌تیه‌که‌ی هه‌تاه‌تاییه‌ .

عیسی‌ای مه‌سیح ته‌نها دا‌کوکی‌کار و ته‌نها رزگار‌کاره‌ .

به‌پشتبه‌ستن به‌ باسی رابر دوو ، دوو شت هه‌یه مه‌سیح ده‌توانی ئه‌نجامی بدات که‌ هیچ پی‌غهمبه‌ریک یان کاهینیکی دیکه‌ ناتوانن ئه‌نجامی بدن :

یه‌که‌م : ته‌نها عیسی‌ای مه‌سیح ده‌توانی خه‌لکی رزگار بکات له گونا‌هه‌کانیان . نیردر اوان ده‌لین : " بی‌جگه‌ له‌و رزگار بوون نیه‌ ، چونکه‌ ناویکی دیکه‌ له‌ ژیر ئاسمان دا نیه‌ له‌ناو خه‌لک دا پی‌شک‌ه‌ش کرابی ، به‌وه‌وه‌ پی‌ویست بکات رزگار بین " (کردار ۴ : ۱۲).

دوهم : عیسی‌ای مه‌سیح ته‌نها نیوه‌ندگیره‌ له‌ نیوان خه‌لکی و خودا ، ئه‌و دا‌کوکی‌کارمانه‌ له‌لای خودا . ؛ه عیبرانی‌ه‌کان ۷ : ۲۵ ده‌خوینینه‌وه‌ که‌ عیسی‌ای مه‌سیح هه‌میشه‌ ده‌ژی تا‌کو دا‌کوکی له‌وانه‌ بکات که‌ رزگاری کردوون .

عیسی‌ای مه‌سیح نیوه‌ندگیرمان و ته‌واوکاری نو‌یژه‌کانمانه‌.

له‌ بینین ۸ : ۳ - ۵ ده‌خوینینه‌وه‌ که‌ بخووریکی زور له‌گه‌ل نو‌یژی پی‌روژکر اوان پی‌شک‌ه‌ش ده‌کری له‌سه‌ر زه‌وی پی‌ش ئاماده‌بوون له‌ به‌رده‌م ته‌ختی خودا . له‌ئه‌نجامی ئه‌مه‌شدا یه‌کیک له‌ فریشته‌کان ئاگر فری ده‌داته سه‌ر زه‌وی . وه له‌ بینین ۵ : ۸ ده‌بینین که‌ بخوور ئاماژه‌یه‌ بو نو‌یژه‌کانی پی‌روژکر اوان . به‌لام له‌ بینین ۸ : ۳ بخوور ئاماژه‌یه‌ بو نو‌یژه‌کانی عیسی‌ای مه‌سیح ئه‌وه‌ی دانیشته‌وه‌ له‌لای راستی خودا له‌ ئاسمان . وه نو‌یژی پی‌روژکر اوان هه‌ر له‌ خویه‌وه‌ به‌رز نابیته‌وه‌ بۆلای خودا چونکه‌ هه‌موو خه‌لک گونا‌ه‌بارن . بو رازی کردنی خودا نو‌یژه‌کانی پی‌روژکر اوان

پئویستی به کفار هت ههیه ههروهها ! نوێژهکانیان تهواو نیه تاکو تیکههه به بخوور و پێشکەش به فریشتەکان بکری . وه بخووری زۆر وینەهی کاری رزگاری مەسیحە (کەفارەتمەندانەکەهی) ئەوهی لەسەر خاچ تهواوی کرد و له رینگهی رۆحی پیروژهوه جیههجهی دهکات و ههروهها نوێژه داکوێکاریهکەهی لهپیناوی گهلهکهیدا . لهبەر ئەوه بخووری زۆر وینەهی داکوکیکاری بهردهوام و تهواوی مەسیحە له ئاسمان له پیناوی باوهرداران سەر زهوی ؛ بۆ کلێسا چهوساوهکەهی لەسەر زهوی (رۆما ۸: ۳۴ ؛ عیبرانیهکان ۷: ۲۴ - ۲۵ ؛ ۹: ۲۴). ئیدی نوێژه تهواوهکانی مەسیح له ئاسمان کار دهکات له پیناوماندا بۆ پاکبونهوهو پیروژکردنی نوێژه ناتهواوهکانمان لەسەر زهوی . ههروهها نوێژهکانمان پاک دهکاتهوه له ههزو ئارهزی گوناههوه خوویستی . ئیدی بههۆی نوێژه تهواوهکانی مەسیح له پیناوماندا ، نوێژه ناتهواوهکانمان تهواو دهکات و بهرزدهکاتهوه بۆ خودا !

۳- کاتی عیسی مەسیح بهرزبووه بۆ ئاسمان رۆحی خۆی نارد تاکو بێته نوینەری هههمیشهیی ئەو لای ههموو باوهرداران لەسەر زهوی .

یوحنا ۱۶: ۷؛ ۱۴: ۱۶ - ۱۸ بخوینەوه .

ئهنجای شهشهمی بهرزبونهوهی مەسیح بۆ ئاسمان و دانیشتی لهلای راستی خودا ئەوهیه رۆحی پیروزی نارد تاکو بێته نوینەری ئەو لەسەر زهوی . چونکه رۆحی پیروزی راستیتی خودای باوک و عیسی مەسیح لەسەر زهوی دهچەسپینی . وه رۆحی پیروزی بوه زامن "مۆرو پێشهکی رۆحی پیروزی" بۆ ههموو شتیکی ئایندهیی (۲ کۆرنسۆس ۱: ۲۲).

(أ) عیسی مەسیح داوا له خودای باوک دهکات که رۆحی پیروزی ببهخشی به قوتابیهکانی .

عیسی مەسیح فرموی : " منیش داوا له باوک دهکهم یارمهتیدهریکی دیکهتان بداتی که تاههتایه لهگههتان بمینیتهوه " (یوحنا ۱۴: ۱۶).

له زمانی یۆنانیدا دوو کردار ههیه بۆ واتای وشه "داوا دهکهم".

کرداری " داوودهکات " به " یونانی ئیتییو " بهکار دیت بۆ کاتی کهسیک داوای شتیك دهکات له کهسیکی بالآ تر له خوی. وه ئەم وشەیه به هەمیشەیی بهکار دیت له نویژی باوهردارانی مەسیحدا بۆ خودای باوک به واتای " داواکاری بهکۆل " یان " پارانهوه " (یوحنا ۴ : ۹ - ۱۰ ؛ ۱۴ : ۱۳ ؛ ۱۵ : ۱۶ ، ۱۶ ؛ ۲۳ : ۲۴ ، ۲۶).

بهلام کرداری " داوودهکات " (به یونانی ئیروۆتو) به هەمیشەیی بهکار دیت کاتی کهسیک داوای شتیك دهکات له کهسیکی دیکه یهکسان به خوی . بۆیه دهبینین ئەم وشەیه هەمیشە بهکار هاتوه له وتویژو داواکاریهکانی عیسی مەسیح که ئاراستهیی خودای باوکی کردوهو ، ئەو داواکاریهکانی لهسەر بنه‌مای یهکسانی و هاوچه‌شنی کردوه (یوحنا ۱۴ : ۱۶ ؛ ۱۷ : ۹ ، ۱۵ ، ۲۰)!

کهواته نابیی دیدوبۆ چونمان وه‌ها بییت که عیسی مەسیح دهیهوی هاوسۆزیهک به‌دهستبهینی له خودای باوک . چونکه عیسی مەسیح وه‌لامی هه‌موو نویژه‌کانی وه‌رگرت له‌سەر بنه‌مای کاره‌رزگاریه ته‌واوه‌تیه‌که‌ی!

(ب) رۆحی پیروزی نوینهری عیسی مەسیحه له‌لای باوهرداران له‌سەر زه‌وی .

عیسا فەرموی که ئەو یارمەتیدهری دیکه " تاهه‌تایه له‌گه‌لتان ده‌مینیته‌وه ... چونکه له‌ئیوه‌دا ده‌بییت و له‌ناوتان ده‌بییت " (یوحنا ۱۴ : ۱۶ ، ۱۷).

وه وشه‌ی " یارمەتیدهر " (په‌راکلیته) ئاماژه‌یه به‌ته‌واوی بۆ کهسیک بانگ ده‌کری بۆ وه‌ستان له‌گه‌لتدا بۆ ئەوه‌ی هاوکار ت بییت . به‌لام ئاماژه‌یه‌ک نیه به‌شیوه‌ی نه‌رینی به‌ واتای وشه‌ی " پارێزهر " وه‌ک چۆن له‌ وه‌رگێرانه لاتینییه‌کانی کتییی پیروژدا هاتوه . هه‌روه‌ها ئاماژه‌ش نیه بۆ واتای نه‌رینی وه‌کو وشه‌ی " دلنه‌واپی " وه‌ک چۆن له‌ وه‌رگێرانه یونانییه‌که‌دا هاتوه له‌ ئه‌یوب ۱۶ : ۲ . به‌لکو ئاماژه‌یه بۆ واتای ئه‌رینی وشه‌ی " یارمەتیدهر " یاخود " نیوه‌ندگير " یانیش " نوینهر " وه‌ک ئەوه‌ی له‌ فەره‌نگ و وێژه‌ی یونانیدا هه‌یه .

له نامهی یهکهمی یوحنا دا ئاماژە بۆ عیسیای مەسیح دەکات که ئەو (نوینەر) یاخود داکوکیکاری باوەردارانە له ئاسمان . ئەو بۆ خودای باوک دەدوێ له بری باوەرداران (۱ یوحنا ۲ : ۱). ئیدی بهم شیوهیه ، ئەو داکوکیکار و نوینەری باوەردارانە له ئاسمان . ئەو نیوهندگیرە له نیوان باوەرداران و خودا . ئەو داکوکی دەکات له باوەرداران لەبەردەم خودا له ئاسمان . لەبەر ئەوە ئەو یارمەتیدەرە یاخود نوینەری باوەردارانە له ئاسمان .

ئینجیلی یوحنا ، رۆحی پیروژ بە نوینەری عیسیای مەسیح لەسەر زەوی ناو دەبات . چونکه ئەو لەبری عیسیای مەسیح لەگەڵ باوەرداران دەدوێ (یوحنا ۱۴ : ۱۶ - ۱۷ ؛ ۱۶ : ۱۳ - ۱۵) . وه ئەو بریکاری عیسیای مەسیحە لەبەردەم باوەرداران لەسەر زەوی ؛ واتە نیوهندگیرە له نیوان عیسیای مەسیح و باوەرداران . ئەو وشەکانی عیسیای مەسیح راقە دەکات و بۆمانی پروون دەکاتەوه لەسەر زەوی (یوحنا ۱۴ : ۲۶ ؛ ۱۵ : ۲۶ ؛ ۱۶ : ۱۴) . هەر و هەها ئەو ، ئەو کارە رزگارێیه جێهێجێ دەکات که مەسیح تەواوی کرد (بیتاوانکردن و پیروژکردن) له ژبانی خەلکی سەر زەوی . ئەو عیسیای مەسیح شکۆدار دەکات له نیوان باوەرداراندا لەسەر زەوی (یوحنا ۱۶ : ۱۳ - ۱۵) . ئیدی بهم شیوهیه رۆحی پیروژ یارمەتیدەر یاخود نوینەر و بریکاری عیسیای مەسیحە لەسەر زەوی . وه دواى رژیانی رۆحی پیروژ بەسەر باوەرداراندا ئیدی رۆحی مەسیح " لەگەڵ " باوەرداراندا دەبیت و " له نیواندا " دەبیت ؛ واتە لەگەڵیان دەبیت و یارمەتیاں دەدات ، هەر و هەها له ژبان و دلایاندا دەبیت . چونکه خودا (مەسیح) بەهۆی رۆحیهوه دیت و لەنیو کڵیسا دا نیشتهجێ دەبیت (ئەفسۆس ۲ : ۲۲) وه پاشایان و کاهینان و پیغمبەران له گەلهکەى خۆیدا پیکدههینی له نیو هەموو نەتەوهکانی جیهان (۱ پەترۆس ۲ : ۹ - ۱۰) . پێش رژیانی رۆحی پیروژ ، گەلی خودا له پەیمانی کۆندا "رۆله"ی ملکەچی تەورات بوون . بەلام دواى رژیانی رۆحی پیروژ ، بوونه "رۆله"ی خودا و میراتگری " (گەلاتیا ۴ : ۱ - ۷) . وه گەلی خودا له پەیمانی نویدا هەر و هەها به پەرستگای رۆحی ناو دەبرین (۱ کۆرنسۆس ۶ : ۱۶) ، وه گەلی خودا تەنها له یهك

نەتەوہ پېڭ نەھاتوہ بەلکو لە ھەموو نەتەوہو گەلانی جیھان پیکھاتوہ)
بینین ۵ : ۹ - ۱۰).

رۆحی پیرۆز تەنھا ھیزیک نیه وەك چۆن (ئەوانەى سیانەیی رەتدەکنەوہ)
، بەلکو ئوقنومیكە ھەلگری خەسلەتەکانی کەسایەتیە (یوحنا ۱۴ : ۲۶ ؛
۱۵ : ۲۶ ؛ کرداری نیردر اوان ۱۵ : ۲۸ ؛ رۆما ۸ : ۲۶ ؛ ۱ کۆرنسۆس ۱۲ :
۱۱ ؛ ۱ تیمۆساوس ۴ : ۱ ؛ بینین ۲۲ : ۱۷). وەك چۆن خودای باوك
ئوقنومە ، خودای کور ئوقنومە ، ھەر وەھا رۆحی پیرۆزیش ئوقنومە ()
مەتا ۲۸ : ۱۹ ؛ ۱ کۆرنسۆس ۱۲ : ۴ - ۶ ؛ ۲ کۆرنسۆس ۱۳ : ۱۴ ؛ ۱
پەترۆس ۱ : ۱ - ۲). ئەو خاوەنی ھەمان سروشتە ، ئەو یەكە لە ناوەرۆکدا
لەگەڵ خودای باوك و خودای کور .

ئیدی بەم شیوەیە ، رۆحی پیرۆز نوینەر و نیوەندگیریکی "دیکە" نیه ()
یوحنا ۱۴ : ۱۶) بەو واتایە جیاواز بێت لە عیساى مەسیح ، بەلکو ئەو
نوینەر و نیوەندگیری عیساى مەسیحە وەك چۆن عیساى مەسیح نوینەری
باوەردارانە لەبەردەم خودای باوك لە ئاسمان ، ئەو رۆحی پیرۆزیش
نوینەری عیساى مەسیحە لەبەردەم باوەرداران لەسەر زەوی . چونکە
رۆحی پیرۆز رۆحی عیساى مەسیحە لەلای باوەرداران و لە نیویاندا ()
یوحنا ۱۴ : ۱۶ - ۱۷). ئەو " مەسیحە لەناوتاندا " (رۆما ۸ : ۹ - ۱۰ ؛
۲ کۆرنسۆس ۳ : ۱۷ - ۱۸) ! بەلام چونکە عیساى مەسیح بە جەستەو
لاشەى مرۆفانەى لەسەر زەوی بوو ، نەیدەتوانی لەیەك کاتدا ئامادە بێت لە
ھەموو شوینیکیدا . بەلام دواى ئەو عیساى مەسیح بەھۆی رۆحی
پیرۆزەو ئامادەییە ، دەتوانی ھاوکات لەھەموو شوینیکی دا ئامادە بێت
لەسەر زەوی . ھەموو مەبەستی مەسیح ، ناردنی رۆحی پیرۆز بوو بۆ
باوەرداران لەسەر زەوی ! ھەربۆیە عیساى فەرموی کە باشترە بۆ ئیمە
پروات لەبەر ئەو کاتی بەرز دەبیتەوہ بۆ ئاسمان رۆحی پیرۆز دەنیری
بۆ زەوی (یوحنا ۱۶ : ۷).

ئەو کارانەى ھەر سێ ئوقنومەکە پێی ھەلەدەستی پشت بە بوونی
کاریگەرانەو ناوەرۆك دەبەستت . وە پرژانی رۆحی پیرۆز (باپتیزم)
کاری خودای باوكە (کردار ۲ : ۱۷ ؛ ۱۱ : ۱۶ - ۱۷) ، لەھەمانکاتدا کاری

رژانی رۆحی پیروژ ، بهلام ئەم "جیهانه" پهسهندی ناکات (واته رۆحی عیسیای مهسیح) پهسهند ناکات ، چونکه نابینیی ، دانی پيدا نانیت ، وه نایهویئ ئەزموندار بیت لئی ، ههروهها ههردوو کرداری ریزمانی وهک وشهکانی ("دهبینی" و "دهزانی") به فورمهلهی کرداری رانهبردووی بهردهوام رهندهکاتهوه . بهلام باومردارانی راستهقینه رۆحی پیروژ دهبینن و جیاکاری دهکن و کارهکانی جیاکاری دهکن و دهبینن به چاوی رۆحیان ، وه بهردهوام دانی پیدانهین و ههلبژاردهکانی بۆ ژیانیان پهسهند دهکن .

(د) رۆحی پیروژ نامادهگی خوداو مهسیح دهکات به راستیهکی چهسپاو .

عیسا فرموی : " به ههتیوی بهجیتان ناهێلم ، دیمهوه لاتان " (یوحنا ۱۴ : ۱۸). لهگهڵ ئهوهی که عیسیای مهسیح لهسهروبهندی جیهیشتتی قوتابیهکانی بوو لهسهر زهوی تاکو بهرز بیتهوه بۆ ئاسمان ، بهلام بهلینیی پیدان که دهگهڕیتهوه بۆ لایان لهریگهی رۆحی پیروژ هوه .

وه رۆحی پیروژ ههموو ئهو شتانه به بیری باومرداران دینیتهوه که عیسیای مهسیح فرموی کاتی لهسهر زهوی بوو ، وه ههموو ئهو شتانهیان فیر دهکات که پتویسته بیزانن (یوحنا ۱۴ : ۲۶)، وه دهبیته شایهت بۆ عیسیای مهسیح (یوحنا ۱۵ : ۲۶) ، وه عیسیای مهسیح شکۆدار دهکات (یوحنا ۱۶ : ۱۳ - ۱۵)؛ وه خهسلهته خوداییهکهی عیسیای مهسیح دهکات به راستیهکی چهسپاو و بهر ههست له نیو باومرداراندا ، وه مهسیح دهخاته ناوهندو چهقی ژیانانهوه ، وه ئهو کاره رزگاریه جیهجی دهکات له ژیانی باومرداران له ههموو شوینیکی ئەم جیهانه که مهسیح پێی ههستا له هانتی یهکهمیدا . ئیدی بهم شیوهیه ، کاتی له رۆژی پهنجاههمیندا رۆحی پیروژ رژا بهسهردا ، عیسیای مهسیح گهرايهوه بۆ لای شوینکهوتوهکانی .

وه یوحنا ۱۴ : ۱۸ ئاماژه بۆ هانتی دوهمی ئایندهیی عیسیای مهسیح ناکات ، بهلکو بۆ هانتی رۆحی پیروژ له رۆژی پهنجاههمیندا ! ئەمهش ئهو هۆکارهیه که ناسینی عیسیای مهسیح و ئەزمونداریی و هاوبهشی کردنی له مردنی و ههستانهوهی دهبیته بهروبوومی رۆحی پیروژ (رۆما ۸ : ۹ - ۱۱ ،

۱۵- ۱۷؛ اکورنسۆس ۱۲: ۱۲- ۱۳). چونکه خودای باوڭ و خودای کور دین و نیشتهجی دهن لهگهل باوهرداران و لهنیویاندا دهن له ریگهی رۆحی پیروزهوه (یوحنا ۱۴: ۲۳).

۴- بهرزبونهوهی عیسیای مهسیح بۆ ئاسمان و دانیشتنی لای راستی خودای باوڭ ، کۆمهلی رووداوی میژوویی لهسهر زهوی دروست کرد .

پروانه خالی (ب) لهسهرهوه .

ئهنجامی ههوتهمی بهرزبونهوهی مهسیح بۆ ئاسمان و دانیشتنی لای راستی خودای باوڭ ئهوهیه روداوه میژووییهکانی دروست کرد لهسهر زهوی . چونکه ئهو دهسهلاتداریتی دهکات بهسهر جیهاندا له نیویاندا بۆ چاکهی کلێسا و دامهزراندنی شانشینه کۆتاییهکهی .

چونکه خودای دانیشتوی تهختهکهی له چهق و ناوهندی گهر دوندا پلانه ههتا ههتاییهکهی جیهجی دهکات بۆ زهوی و گهلهکهی له ریگهی عیسیای مهسیحهوه . وه کاتی عیسیای مهسیح یهکنیک له مۆرهکانی پیچراوهکه دهکاتهوه له ئاسمان ئهو تهنها ناوهروکی پلانه جاویدانیهکهی خودا و رزگاریهکهی و حوکمدانهکهی ئاشکرا ناکات ، بهلکو ههروهها جیهجی دهکات . چونکه هیچ شتییک له میژودا رونادات لهگهلتدا یان لهگهل کلێساکهت یان ولاتهکهت به بی فرمانی خودا یان بهبی ریگهدانی خودا پئی !

بۆ نمونه ، چونکه عیسیای مهسیح دهگهری به جیهانداو دل و بیری مروقهکان داگیردهکات له ریگهی ههواله خوشهکهیهوه (بینین ۶: ۱- ۲). وه ئهو ریگه دهکات به چهوسانهوهی ئاینی و به کوشتنی باوهرداران (بینین ۶: ۳- ۴) وه به چهوسانهوهی سیاسی و ئابوری و دادوهری بهرامبهر به باوهرداران (بینین ۶: ۵- ۶) چونکه ئهمه بهشیکی دانهبراو له راگهیاندنی ههواله خوشهکه له ههموو شوینیکی ئهم جیهانه (بینین ۶: ۴- ۸). وه ئهو ریگه دهکات به ههموو جیهان ، به باوهرداران و بی باوهرانیش که تاکو مردن بنالین ئیدی به جهنگ و برسیتی بیت یان به نهخۆشی و

رووداو هکان (بینین ۶ : ۷ - ۸) وهک ئهنجامی کهوتنی مروّف به گشتی له گونا ههدا .

له گهّل ئهمه شدا ، ئهو دهمه لاتداریتی گهر دون و زهوی دهکات بو چاکهی کلّیساکهی (ئهفسسوس ۱ : ۲۲ ؛ ههروهها پروانه روّما ۸ : ۲۸). ئهو ههموو شتهکان کوّدهکاتهوه پیکهوه لهژیر یهک سهر دا ئهویش عیسی مهسیحه . وه ههموو ئهژنویهک دهبی بچه میتهوه بو عیسی مهسیح و ههموو زمانیک دان بنیت به عیسیادا که خودا وهنده . وه خهلهکه که بهئار هزومه ندانه ئهمه دهکهن لهپر یگهی پهسندکر دنیان بو رزگاری یان به ناچاری بههوی حوکم بهسهر دانیان که دهری بهسهر یاندا .

۵	نوێژ (۸ خولهک) نوێژیک رهنگدانهوهی وشهکانی خودا بیت
---	--

به نوره نوێژ بکهن ، نوێژیکی کورت ئهوه دهر بخت که ئهمرو فیربوون . یان کوّمهلهکه بکه به دوو یان سی کوّمهّل و نوێژیک بکهن رهنگدانهوهی ئهوه بیت که ئهمرو فیربوون .

۶	ئهركی مالهوه (دوو خولهک) بو وانهی داهاتوو
---	---

رابهری کوّمهلهکه . ئهركی داهاتوو بده به ئهندامانی کوّمهلهکهت به شیوهی نوسراو ، یان داوایان لی بکه له پهراوهکانیاندا بینوسن .
۱- بهلّین . بهلّندان به راهینانی قوتابیهکانی خودا وهند و بونیادنانی کلّیسای مهسیح .
۲- وتاری ئاموژگاری یان فیرکردن ، یان وانه دابهشکردن (له گهّل کهسیکی تر یان له گهّل کوّمهلیکدا) فیرکردنی پهیههست به جهژنی

- بهرزبونهوه: يادی بهرزبونهوهی عیسیای مهسیح بۆ ئاسمان و دانیشتنی لای راستی خودای باوک.
- ۳- خهلوهتی رۆحی. چیژ وهر بگره له خهلوهتی رۆحی لهگهل خودا و ههموو رۆژیک هاوکاری وهر بگره له نیوهی بهشیک له ۱ کورنوسوس ۹-۱۲. باشترین شیوازی راست بهکار بهینه و تیبینهکانت بنوسهوه.
- ۴- لهبهرکردن: تیرامان و لهبهرکردنی ئایهتی نوئ: یوحنا ۱: ۱۶.
- رۆژانه بهو ۵ ئایهتانهدا بچورهوه که لهبهرت کردوون.
- ۵- وانهی کتیبی پیروژ. وانهی داهاتووی کتیبی پیروژ ئاماده بکه له مالهوه: ئینجیلی یوحنا ۲. ئهو پینج ریگهیهی لیکولینهوهی کتیبی پیروژ بهکار بهینه. تیبینهکانت بنوسهوه.
- ۶- نوئژ. نوئژ بکه بۆ کهسیکی دیاریکراو یان شتیکی دیاریکراو لهم ههفتهیهداو تهماشای بکه خودا چی دهکات (زهبور ۵: ۳).
- ۷- تیبینهکانت بنوسه سهبار هت به بونیادنانی کلئیسای مهسیح. ههروهها ئهو تیبینیانه بنوسهوه که پهیهندیان به کاتی خهلوهتت لهگهل خودا و ئایهتهکانی لهبهرکردن و فیرکردن و ئامادهکاری یهوه.